

NSB-konsernet

Årsrapport 2012

Innholdsfortegnelse

Viktige hendelser	3
Konsernsjefens årsberetning	4
Årsoppgjøret	
Styrets beretning	5
Resultatregnskap	13
Balanse	14
Kontantstrøm	15
Endringer i konsernets egenkapital	16
Noter	17
Eierstyring og selskapsledelse	54
Revisjonsberetning	56
Erklæring fra styret og konsernsjef	58

Viktige hendelser i 2012

Langsiktig avtale sikrer bedre togtilbud til kundene

Samferdselsdepartementet inngikk i januar 2012 en avtale med NSB om kjøp av persontransport-tjenester til en verdi av 15,4 milliarder kroner. Avtalen varer fra 2012 til 2017 og inneholder blant annet forutsetning om realisering av ny grunnrutemodell for togtrafikken på Østlandet fra 2014.

Milliardsalg i Bjørvika

Oslo S Utvikling AS (OSU) er eid av NSBs selskap Rom Eiendom AS, sammen med Entra Eiendom AS og Linstow AS. OSU har solgt de tre byggene i Bjørvika i Oslo som skal huse DNBs hovedkontor for totalt 4,8 milliarder kroner. Byggene har et bruksareal på ca. 80 000 kvadratmeter og 4 200 DNB-ansatte skal ha sin arbeidsplass der. Byggene blir ferdigstilt og overlevert kjøper fra 2012 til 2014.

Lansering av NSB-app

NSB lanserte i februar mulighet for kjøp av billetter via en NSB-app. Mobiltelefonen blir derved en ny billettautomat. App-en er hovedårsaken til at 70 prosent av billettsalget til togene var selvbetjente i 2012.

Togavsporing

Den 15. februar sporet et av de nye togene, type 74, av under testkjøring ved Nykirke på Vestfoldbanen. Ingen av de fem som var om bord i toget fikk alvorlige skader.

Statens havarikommisjon for transport (SHT) har i sin undersøkelse ikke funnet forhold ved togsettet som anses å ha vært utløsende faktor, eller som har innvirket på hendelsesforløpet til avsporingen. Testkjøringen ble stanset en periode før togtypen ble testet ferdig og senere satt inn i ordinær drift.

Første tur med nytt tog

Onsdag den 2. mai ble den første avgangen med passasjerer i den nye togtypen kjørt fra Oslo S til Skien. Flere av i alt 50 nye togsett som NSB har kjøpt, er tatt i bruk etter hvert som de er godkjent for kommersiell trafikk. Togene går på regiontogstrekningene mellom Skien og Lillehammer (type 74), og på de lange lokaltog-strekningene mellom Eidsvoll og Kongsberg (type 75). Togprodusenten Stadler sin betegnelse på togtypen er; Fast Light Innovative Regional Train (FLIRT). I tillegg til de 50 togsettene som er under leveranse og som gradvis settes i trafikk, har NSB inngått en ny avtale om kjøp av ytterligere 16 lokaltog av type 75. De første togene i denne bestillingen leveres i 2014.

Hederspris til NSB

NSB har fått Hedersprisen fra Norsk Designråd for den nye togtypen 74 og 75. Designrådet mener NSB har blitt et lokomotiv for inkluderende design i Norge. «Design for alle-prisen» belønner bedrifter og designere som utvikler inkluderende løsninger som kan brukes av alle uavhengig av alder og funksjonsevne.

Stenging av banestrekninger

Svekket infrastruktur har stor påvirkning på NSB sine muligheter til å levere et godt tilbud til kundene. I 2012 var mellom annet Dovrebanen stengt i over to måneder, noe som ga kundene et betydelig svekket tilbud og samtidig NSB en redusert inntekt i kombinasjon med betydelige kostnader til avvikshåndtering. Det er registrert et stort frafall av kunder som resultat av avbrudd og stengning av banestrekninger.

Stor befolkningsvekst skaper stort transportbehov

I løpet av de neste 16 årene er det ventet at befolkningen i Norge kommer til å øke med én million mennesker. Det meste av veksten vil skje i og omkring de store byene, noe som skaper et stort transportbehov. Det er bred politisk enighet om at kollektivtilbudet må utbygges, og myndighetenes ambisjon er å gi jernbanen en mer sentral plass i transportsystemet.

Økt kapasitet i rushtiden inn til Oslo og et godt InterCity-tilbud på Østlandet er hovedpunktene i NSBs innspill til regjeringens og Stortingets arbeid med Nasjonal Transportplan. I tillegg viser NSB også hvordan togtilbudet i Stavangerregionen, Bergensregionen og Trondheimsregionen kan forbedres.

Sporer bussene

Kunder av TIMEkspresen på Østlandet kan på hjemmesidene til Nettbuss se hvor deres buss er. Det nye sporings-systemet lar kundene se bussens posisjon via nettleseren på mobil og nettbrett. Nettbuss er alene om å benytte egne GPS-systemer for å tilby kundene oversikt over bussenes «faktiske» plassering.

Omfattende ruteendring for tog

Den 9. desember ble en omfattende ruteendring for togene i Norge iverksatt. Dette markerte oppstart på en stor forbedring av rutetilbudet som blir fullført gjennom ruteendringen i desember 2014. Det er de sentrale deler av Østlandet som berøres mest av endringene som vil gi en del av kundene et langt bedre tilbud enn i dag, blant annet 10-minutters avganger i lokaltrafikken.

Konsernsjefens beretning

2012 har samlet vært et godt år for NSB-konsernet. Vi har et godt økonomisk resultat, kvaliteten på våre leveranser er bedret og kundene er mer fornøyd med oss enn tidligere, selv om vi fortsatt har et betydelig potensial for forbedring. Vi har ikke like god resultatutvikling i alle virksomhetsområder, men har gode resultater fra eiendomsvirksomheten og fra persontog. Konsernets resultat før skatt på 853 millioner kroner og avkastningen på egenkapitalen på 11,4 % er historisk gode tall for NSB-konsernet. I 2012 høster vi resultatet av langsiktig arbeid med utvikling, bygging og salg av eiendom i Bjørvika gjennom vårt deleierskap i Oslo S Utvikling AS. Resultatene innen persontrafikken er bedret på grunn av høyere inntekter og kostnadsbesparelser, mens tapene i godsvirksomheten er betydelig redusert, særlig gjennom omstilling av virksomheten i Sverige.

I løpet av året har vi tatt i bruk 30 togsett fra leveransen av 50 nye region- og lokaltog av typen FLIRT (Fast, Light, Innovative, Regional Train), og i desember igangsatte vi den første delen av en ruteomlegging som vil bedre togtilbudet for flertallet av de daglige togbrukerne i Østlandsområdet. Vårt håp er at hyppigere avganger og økt kapasitet i Oslo-området vil bidra til økt kundetilfredshet og økt antall reisende. I takt med leveransen av ytterligere togsett og nødvendige tilpasninger til og utvidelse av kapasiteten i infrastrukturen legger NSB opp til å utvide rutetilbudet videre. Som et resultat av utbedringer av infrastrukturen og forbedringer på togmateriell er punktligheten bedret, og ligger nå tett oppunder målet om at minst 90 prosent av avgangene skal være i rute.

CargoNet som står for godsvirksomheten i konsernet, er godt i gang med sin snuoperasjon. Omlegging av driften i Sverige har snudd et betydelig underskudd til et lite overskudd for den delen av virksomheten, mens driften i Norge fortsatt har store utfordringer når det gjelder leveranse og lønnsomhet. Stenging av Dovrebanelen i to måneder våren 2012 ga både oss og kundene store utfordringer med trafikkavviklingen. I løpet av året har kvaliteten på leveransen bedret seg, og CargoNet fortsetter med å tilpasse driften i Norge.

Nettbuss har vokst gjennom oppkjøp og nye anbud, bl.a. gjennom kjøp av bussvirksomheten til Fjord1. Gjennom dette kjøpet har bussvirksomheten styrket sin virksomhet på Vestlandet og i ekspressbuss-markedet i Norge. Antall reiser har økt med 5,4 prosent til 133 millioner og det er blitt 890 nye medarbeidere i Nettbuss. Lønnsomheten i 2012 var ikke tilfredsstillende. Konkurransetsettingen i bussmarkedet og krav til nye, miljøvennlige busser ved anbud har gitt raskere verdireduksjon av bussparken og har presset marginene nedover. Lave marginer preger nå bussmarkedet i Norge. For å oppnå en tilfredsstillende lønnsomhet i bransjen, er det nødvendig å ta hensyn til dette i prisingen av nye anbud.

Rom Eiendom får mye oppmerksomhet rundt sine utviklingsprosjekter ved Oslo S og i Bjørvika. DnB-byggene ble gjennom vårt deleide selskap Oslo S Utvikling AS solgt i 2012, og dette bidrar sterkt til NSB-konsernets gode resultat. Rom Eiendom vil fortsette arbeidet med å utvikle gode kollektivknutepunkt og utvikling av næringseiendom og boliger nært knyttet til disse.

Denne våren skal Nasjonal Transportplan 2014-2023 behandles i Stortinget. Vi har i vårt innspill «Oftere, raskere og mer miljøvennlig» beskrevet hvordan NSB-konsernet kan bidra til å utvikle et helhetlig og sømløst kollektivtilbud i Norge. I innspillet har vi vist hvordan knutepunktutvikling, tog og buss samlet kan løse det økte transportbehovet drevet av den forventede befolkningsveksten i sentrale strøk. Legg infrastrukturen til rette, så skal vi bidra til å få passasjerene til og fra jobb og ferie!

Jeg har vært så heldig at jeg har fått jobbet sammen med våre medarbeidere i over ett år nå. Det har vært et begivenhetsrikt år. NSBs medarbeidere har stått på tidlig og sent for å gi tilbudet til kundene våre et skikkelig løft. Flere tog er i rute og resultatene våre peker oppover. Det er svært viktig for oss i NSB at vi lykkes med å gjøre hverdagen for de mange tusen reisende enklere og mer forutsigbar.

Takk til alle som har bidratt!

Geir Isaksen
konsernsjef
NSB-konsernet

Styrets årsberetning NSB-konsernet 2012

(Fjorårets tall i parentes)

Sammendrag av resultat og utviklingstrekk for NSB-konsernet i 2012

- Driftsresultat er 1 192 MNOK (312 MNOK).
- Avkastningen på bokført egenkapital er 11,4 %
- Antall passasjerer og driftsresultat i persontogvirksomheten økte
- Antall passasjerer i bussvirksomheten økte
- Omstilling og bedret driftsresultat for godsvirksomheten
- Betydelige resultater ved salg av utviklingseiendom
- Stenging av Dovrebanen i to måneder i første halvår på grunn av ras ga mange innstillinger av tog og rammet spesielt godsvirksomheten
- En positiv utvikling i punktlighet både for person- og godstrafikk på jernbane

Viktige hendelser

NSB-appen for bestilling og kjøp av billetter har blitt godt mottatt. Til nå har over 300 000 lastet den ned, og appen er en del stor av årsaken til at 70 prosent av billettosalget til togene var selvbetjent i 2012.

Dovrebanen var stengt på grunn av ras i perioden 13. mars til 9. mai. Dette ga spesielt store utfordringer for godstrafikken, og resulterte i et stort antall innstilte tog og reduserte inntekter. En del av trafikken ble fremført via Rørosbanen.

I begynnelsen av mai ble det første Flirt toget (type 74) satt i trafikk på strekningen Skien-Lillehammer. Ved årsskiftet var vel halvparten av de 50 nye togene overtatt av NSB.

Den 9. desember ble den store ruteomleggingen gjennomført, med økt antall avganger for regiontog og lokaltog på Østlandsområdet.

Nettbuss overtok i 2012 aksjene i bussvirksomheten til Fjord1.

Oslo S Utvikling AS, hvor NSBs eiendomsvirksomhet eier 33 %, solgte byggene som skal huse DNBs hovedkontor i Bjørvika for 4,8 milliarder NOK.

Resultatutvikling

Konsernets resultat før skatt er 853 MNOK (81 MNOK). Driftsresultatet er 1 192 MNOK (312 MNOK).

Hovedårsakene til endringen er:

- Bedret resultat i eiendomsvirksomheten knyttet til salg av utviklingseiendom
- Bedret driftsresultat i persontogvirksomheten, i hovedsak pga. økt antall passasjerer, økt offentlig kjøp av persontogtjenester og reduserte kostnader knyttet til driftsavvik og energi
- Redusert driftsresultat i bussvirksomheten, i hovedsak på grunn av nedskrivning av goodwill og busser
- Bedret driftsresultat i godsvirksomheten etter omstilling i Sverige og effektivisering i Norge
- Urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter belastet regnskapet med -112 MNOK (-220 MNOK)

Sum finansielle poster er på -328 MNOK (-342 MNOK).

Fra og med 2012 har NSB-konsernet endret prinsipp fra rapportering av investeringseiendommer til historisk kost til virkelig verdi da dette er vurdert å gi mer pålitelig og relevant informasjon for brukerne av regnskapet.

NSB-konsernet endret 1. januar prinsipp for rapportering av estimatavvik fra anvendelse av korridorprinsippet etter IAS 19 til direkte føring av estimatavvik over utvidet resultat. Sammenligningstallene for 2011 er omarbeidet iht. disse prinsippendringene. For nærmere beskrivelse henvises til prinsippnotene samt note 20.

Pensjonskostnader knyttet til ytelsesordninger fordeles lineært over opptjeningstiden og forpliktelsen vises i balansen som nåverdi av fremtidige utbetalinger. Hovedregelen for nåverdiberegning er markedsbasert rente for bedriftsobligasjoner med høy rating. Det beste estimatet for fastsettelse av diskonteringsrenten har vært med utgangspunkt i statsobligasjonsrenten å estimere en pålitelig diskonteringsrente. I 2012 er det vurdert at obligasjonene med fortrinnsrett i Norge (OMF) nå både har et dypt nok marked og høy nok rating til å kunne brukes om utgangspunkt for fastsettelse av en retningsgivende diskonteringsrente. Dette har medført at nåverdien av forpliktelsene er betydelig redusert og konsekvensen vises i egenkapitalen etter inntektsføring av et positivt estimatavvik.

Sammendrag av resultater og utviklingstrekk for virksomhetsområdene

Persontogvirksomheten

Persontogvirksomheten består av NSB AS med datterselskapene NSB Gjøvikbanen AS og Svenska Tågkompaniet AB.

Driftsinntekter for persontogvirksomheten i 2012 var 5 849 MNOK (5 380 MNOK), en økning fra foregående år med 8,7 %. En vesentlig del av veksten skyldes økt antall passasjerer og økt offentlig kjøp av persontogtjenester. Antall personkilometer i norsk virksomhet økte med 3,8 % til 2 827 mill., mens antall reiser økte med 2,6 % til 53,8 mill. Det er spesielt i annet halvår at det har vært en vekst i persontrafikken.

Driftsresultatet for persontogvirksomheten ble på 372 MNOK (-3 MNOK), en bedring på 375 MNOK i forhold til sist år. Bedringen skyldes økte inntekter og lavere kostnader knyttet til energi og håndtering av driftsavvik. For virksomheten i Sverige har resultatet bedret seg og ble 9,8 MNOK (-17,5 MNOK).

Ny ruteplan med betydelige endringer og et økt togtilbud ble iverksatt fra 9. desember 2012. Endringen innebærer først og fremst en økning i tilbudet på Østlandet. Mindre justeringer og forsterkninger av togtilbudet vil skje i takt med erfaringer og leveranse av nye tog. Neste større ruteendring med slutføring av ruteplanomleggingen og ytterligere økning av togtilbudet vil skje i desember 2014. Anskaffelse av nye region- og lokaltog skjer planmessig og 23 regiontog (type 74) og 7 lokaltog (type 75) er satt i produksjon på Østlandet ved utgangen av året. De nye togene har blitt godt mottatt av kundene, men setebredden i regiontogene har forårsaket negative tilbakemeldinger fra pendlere. NSB har derfor besluttet å erstatte disse setene med nye. Leveransen av de totalt 50 nye togene planlegges slutført i 2014. Det er i 2012 besluttet å anskaffe ytterligere 16 togsett.

Bussvirksomheten

Bussvirksomheten består av 55 selskaper, inkludert morselskapet Nettbuss AS, og utfører busstransport og verksteddrift i Norge, Sverige og Danmark.

Driftsresultat for virksomheten er -13 MNOK (103 MNOK). Totale driftsinntekter for 2012 er 5 598 MNOK (4 864 MNOK), en økning på 15 % fra året før. Økningen i driftsinntekter kan i hovedsak knyttes til oppkjøp av virksomhet og nye anbudskontrakter. Nedgangen i driftsresultat skyldes i hovedsak endring i verdier i balansen spesielt knyttet til verddivurdering av bussmateriellet og goodwill.

Bussvirksomheten har i løpet av 2012 kjøpt alle aksjene i Fjord1's bussvirksomhet. Gjennom kjøpet har bussvirksomheten styrket sin virksomhet på Vestlandet og i ekspressbussmarkedet i Norge.

Bussvirksomheten fraktet 133 (126) mill. reisende, en økning på 5,6 % fra 2011. TIMEkspressen fraktet 3,9 (4,6) mill. passasjerer.

Nettbuss har deltatt i flere anbudskonkurranser. I Norge er det i 2012 startet ny kjøring i Hamar og Bergen. Ny kjøring er også startet i Danmark. Nettbuss har fra i 2013 tapt anbud på kjøring i Trøndelag og gjenvunnet kjøringen i Østfold og Kongsberg/Vikersund. Nettbuss vil i 2013 starte ny kjøring i Lund i Sverige og i Oslo. Nettbuss har kontrakter som ennå ikke er anbudsutsatt i flere fylkeskommuner. Dette gjelder kontrakter i Hedmark, Buskerud, Aust-Agder, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. I løpet av få år vil det meste av denne trafikken være satt ut på anbud. I 2013 vil Nettbuss sin kjøring i Drammen, Kristiansund, Nordfjord, Nord-Gudbrandsdalen samt skolekjøring i Trøndelag bli anbudsutsatt.

Godsvirksomheten

Resultatforbedringen for CargoNet-konsernet er blant annet knyttet til gjennomført omstilling av den svenske virksomheten med utgangspunkt i den prosessen som ble startet i 2011. For Norge er det gjennomført effektiviseringsprosjekter, og en del tjenester som tidligere ble produsert i egen regi, kjøpes nå fra leverandører.

Driftsinntektene er på 1 094 MNOK (1 452 MNOK), og driftsresultatet -70 MNOK (-202 MNOK). Hovedårsaken til reduksjonen i inntekter og forbedring i driftsresultat er omstilling og endret drift i Sverige.

Transportmarkedet har stabilisert seg når det gjelder volumer i 2012, men er preget av tiltagende konkurranse i de markedene der CargoNet opererer. Spesielt har utenlandske langtransportbiler bidratt til marginpress, og CargoNet har på grunnlag av dette foretatt kapasitetstilpasninger på flere strekninger, herunder avviklet tilbudet mellom Oslo og Malmø fra desember 2012.

Punktligheten er betydelig forbedret i 2012, men en lengre stenging av Dovrebanen i mars/april, samt vinterutfordringer på strekningen Oslo-Narvik, har påvirket resultatet negativt i første del av 2012.

Akkumulert for året ble det oppnådd leveringspunktighet på 91 % (81 %) innenfor 15 minutter for CargoNet AS, noe som er bedre enn målsettingen på 90 %. 369 tog ble i 2012 innstilt grunnet uforutsette forhold knyttet til infrastrukturen.

Togvedlikehold

Togvedlikeholdet utføres av Mantena-konsernet. Mantena AS ble etablert 1. januar 2002 og er en fortsettelse av NSBs vedlikeholdsvirksomhet. Mantena AS har avtaler med NSB AS, Flytoget AS, NSB Gjøvikbanen AS og CargoNet AS på driftsvedlikehold.

Mantena har virksomhet i Sverige gjennom datterselskap, Mantena Sverige AB. Selskapet har verksted og hovedkontor i Helsingborg. Selskapet har kontrakt med Skånetrafiken om vedlikehold av Pågatågen, kontrakt på vedlikehold av Östgötapendeln i Lindköping og vedlikehold av Norrtåg i Umeå.

Mantena har fra 2009 hatt kontrakt på vedlikehold av Tunnelbanen i Stockholm sammen med Hong Kong selskapet MTR Corporation Ltd. Selskapet Tunnelbanan Teknik Stockholm AB (TBT) eies med 50 % av Mantena og 50 % av MTR. Kontrakten på vedlikehold av tunnelbanemateriellet har varighet til 2017 med opsjon på ytterligere 6 år.

Driftsinntektene er 1 498 MNOK (1 525 MNOK). Driftsresultatet er 30 MNOK (18 MNOK).

Eiendomsvirksomheten

Konsernets strategi for eiendomsvirksomheten innebærer å optimalisere verdiutviklingen av eiendomsmassen med sikte på salg av driftsuavhengige eiendommer tilpasset markedsmuligheter og konsernets finansieringsbehov. I tillegg skal eiendomsvirksomheten utvikle og forvalte eiendomsporteføljen slik at transportvirksomheten i NSB-konsernet styrkes.

Rom Eiendom har de siste årene satt fokus på å utvikle gode og miljøriktige kollektivknutepunkt. Dette er et viktig satsningsområde og Rom vil fortsette arbeidet i årene som kommer. Rom Eiendom har som en del av sin klima- og miljøstrategi ambisjon om å redusere energi- og CO₂-forbruket med 20 % innen 2015 og vannforbruket i virksomhetens eiendommer skal ned med 5 %. Virksomheten har også ambisjon om at nybygg som minimum skal være innenfor miljøstandardene klasse A bygg og BREEAM-NOR Excellent.

Rom Eiendom har gjennom sitt eierskap i Oslo S Utvikling oppnådd gode resultater på gjennomførte prosjekter. Grefsen Utvikling og Jessheim Byutvikling, som er deleide selskaper, er boligprosjekter hvor salget av leiligheter har vært godt i 2012. Utbyggingen vil strekke seg over flere år.

Virksomheten i Rom Eiendom omfatter et utleieareal på ca. 730.000 kvm og et utviklingsareal på ca. 2 mill. kvm, og oppnådde i 2012 et positivt driftsresultat på 877 MNOK (387 MNOK). Bedringen skyldes i hovedsak økt salg av utviklingsprosjekter.

Støttefunksjoner

Støttefunksjonene er skilt ut i egne aksjeselskaper. NSB Trafikkservice AS ivaretar renhold av togene. Arrive AS leverer IT-tjenester. Finse Forsikring AS arbeider med NSB-konsernets risikohåndtering for å begrense den økonomiske effekten av skadehendelser, samt minimere konsernets risikokostnader.

Driftsresultatet for støttefunksjonene er -5 MNOK (9 MNOK).

Eierstyring og selskapsledelse

Eierforhold

NSB er et av Norges største transportkonsern. Morselskapet NSB AS eies av staten ved Samferdselsdepartementet. Konsernets hovedkontor er i Oslo, mens virksomheten er spredt over det meste av Norge og i deler av Sverige og Danmark.

Organisering

Konsernet har virksomhet innen følgende hovedområder:

- Persontog: persontransportvirksomhet med tog
- Buss: persontransportvirksomhet med buss
- Gods: godstransport med tog
- Togvedlikehold: vedlikehold og reparasjonsarbeid på gods- og persontog
- Eiendom: utleie og utvikling av eiendom

Mål og strategier

NSB-konsernet har som hovedmål å skape verdier for eier og samfunn gjennom å sørge for å utvikle, produsere, markedsføre og selge sikre, konkurransedyktige persontrafikk- og godstransporttjenester med Norden som hjemmemarked, samt bidra til en by- og stedsutvikling tilrettelagt for kollektive transportløsninger med utgangspunkt i de eiendommene selskapet eier.

NSB-konsernet skal

- unngå skade på mennesker og miljø
- være det ledende landbaserte transportselskapet i Norden
- tjene penger
- ha fornøyde kunder
- ha høyt kvalifiserte og motiverte medarbeidere
- opprettholde finansiell handlefrihet

Internkontroll

NSB-konsernet følger norsk anbefaling om eierstyring og selskapsledelse med de tilpasninger som følger av eierstrukturen, og har vedtatt egne retningslinjer for eierstyring og selskapsledelse. Disse er vedlagt årsregnskapet og publisert på selskapets hjemmesider i tilknytning til den finansielle rapporteringen.

I tillegg legger NSB til grunn statens prinsipper for god eierstyring. I vedtektene er det presisert at selskapet har som samfunnsoppdrag å sørge for effektiv, tilgjengelig, sikker og miljøvennlig transport av personer og gods.

NSB-konsernet har etablert internkontrollsystemer som omfatter verdigrunnlag, retningslinjer for etikk og samfunnsansvar, organisering, fullmaktstruktur og styrende dokumenter. Styret gjennomgår årlig konsernets forretningsidé, verdigrunnlag, strategier og planer. Det gjennomføres årlig risikoanalyser for konsernet og i virksomhetsområdene. Risiko innen finansiell rapportering vurderes gjennom egne risikoanalyser og periodiske oppfølgingsmøter med virksomhetsområdene.

På bakgrunn av dette revideres internkontrollsystemet ved behov, ved revisjon av ledelsesdokumenter, retningslinjer og prosedyrer.

Økonomisk utvikling i NSB-konsernet og morselskapet NSB AS

NSB-konsernets årsresultat er på 729 MNOK (26 MNOK), en bedring på 703 MNOK. Driftsresultat 1 192 MNOK (312 MNOK), en bedring på 880 MNOK. Bedringen i årsresultat er i hovedsak et resultat av betydelig salg av utviklingseiendom og bedret drift i persontogvirksomheten.

Årsresultat etter skatt i morselskapet NSB AS er -10 MNOK (- 60 MNOK). Konsernbidrag fra datterselskaper er inkludert i morselskapets årsresultatet med 0 MNOK (203 MNOK). Driftsresultatet i morselskapet er 363 MNOK (51 MNOK). Bedringen i driftsresultat skyldes økt antall passasjerer, økt offentlig kjøp og reduserte avviks- og energikostnader.

Konsernets netto kontantstrøm fra driften er 2 159 MNOK (836 MNOK). Forskjellen mot driftsresultatet utgjøres i hovedsak av avskrivninger på 1 419 MNOK, kostnadsført pensjon i forhold til inn/utbetaling i pensjonsordning og endringer i arbeidskapitalen. Netto kontantstrøm brukt til investeringer er 3 255 MNOK (1 261 MNOK). Herunder inngår 3 271 MNOK i kjøp av varige driftsmidler og investeringseiendom. Det er i 2012 ikke betalt utbytte til eier. Investeringene er i hovedsak brukt til å øke kapasitet og lønnsomhet innen konsernets virksomhetsområder.

Inkludert årets resultat utgjorde egenkapitalen i morselskapet 5 832 MNOK (5 620 MNOK). Egenkapitalandelen er 32 % (35 %). Fri egenkapital for morselskapet før årets utbytte utgjør 296 MNOK. For NSB-konsernet er egenkapitalen 7 302 MNOK (6 006 MNOK), som gir en egenkapitalandel på 30 % (27 %).

Konsernets avkastning på bokført egenkapital er 11,4 % (0,4 %).

NSB-konsernets arbeidskapital er 1 994 MNOK (2 660 MNOK), en reduksjon på 666 MNOK..

Det foreslås følgende disponering av årets totalresultat for morselskapet NSB AS:

Utbytte	176 MNOK
Overført annen egenkapital	<u>36 MNOK</u>
Sum årsresultat	<u>212 MNOK</u>

Regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift av virksomheten.

Risiko

Finansiell risiko

Konsernets aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: markedsrisiko (valutarisiko, renterisiko og øvrig prisisiko), kredittisiko og likviditetsrisiko. Konsernets overordnede risikostyringsplan fokuserer på kapitalmarkedenes uforutsigbarhet og forsøker å minimalisere de potensielle negative effektene på konsernets finansielle resultater. Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre seg mot visse risikoer. Utfyllende informasjon om konsernets finansielle risikostyring er beskrevet i årsregnskapets note 29.

NSB tar opp lån i de markeder og valutaer som totalt sett gir de gunstigste betingelsene. Lån i utenlandsk valuta byttes til norske kroner gjennom valutabytteavtaler. NSB har som målsetning å minimere valutarisiko i finansforvaltningen. I den daglige driften er NSB i liten grad eksponert for valutarisiko da hoveddelen av inntekter og kostnader er i NOK. Dersom avtale om større innkjøp inngås i utenlandsk valuta, dekkes valutarisikoen tilnærmet 100 % i avtalens løpetid.

NSB er eksponert for renteendringer. Morselskapet benytter rentebytteavtaler for å redusere renterisikoen og for å oppnå ønsket rentestruktur på gjelden. Det er etablert retningslinjer som regulerer andelen av lån som skal rentereguleres i en tolv måneders periode, og for rentebindingen på porteføljen.

Overskuddslikviditet plasseres i norske obligasjoner og sertifikater med kort løpetid. Endring i rentenivå kan påvirke verdien på plasseringene, men normalt beholdes verdipapirene til forfall. Det er etablert rammer for kreditt-eksponering mot sektorer og institusjoner basert på kredittvurderinger.

Etter etablerte retningslinjer skal lånebehov i neste tolv måneders periode være dekket gjennom fri likviditet og etablerte trekkfasiliteter. Konsernet har en målsetning om å ha en fri likviditetsbeholdning på minimum 500 MNOK.

NSB dekket sitt lånebehov i 2012 på en tilfredsstillende måte ved låneopptak i begynnelsen av året. Finansmarkedene er fortsatt preget av uro, og det er derfor usikkerhet knyttet til lånemarginene som kan oppnås ved fremtidige låneopptak. NSB vil fortsatt ha fokus på motpartsrisiko i finansielle transaksjoner.

Operasjonell risiko

Det gjennomføres systematisk analyser av operasjonell risiko, blant annet innen trafiksikkerhet og oppnåelse av økonomiske mål. Med utgangspunkt i risikoanalysene er det etablert kontrollaktiviteter som reduserer identifiserte risikoer, herunder automatiske kontroller, revisjoner og oppfølgende, utvidede analyser relatert til spesielle risikoområder. Status for intern kontroll overvåkes årlig ved gjennomgang av revisjonsrapporter og løpende gjennomgang av den økonomiske rapporteringen.

NSB-konsernet og samfunnsansvar

I NSBs vedtekter er det presisert at styret skal sørge for at selskapet tar samfunnsansvar. Selskapet skal rapportere om status på dette området til eier i den årlige rapporteringen i samsvar med vedtektenes § 10. Eiers forventninger til NSB-konsernets samfunnsansvar er basert på nasjonale og internasjonale konvensjoner, retningslinjer og normer, med spesiell fokus på menneskerettigheter, miljø/klima, og arbeidet mot korrupsjon.

Etikk og samfunnsansvar

NSB-konsernets styre har vedtatt retningslinjer for etikk og samfunnsansvar, og disse er publisert på selskapets internettsider. Arbeidet med samfunnsansvar er beskrevet i et eget Samfunnsregnskap.

Punktlighet

NSB Persontog hadde en punktlighet på 89,7 % i 2012. Dette er en fremgang på mer enn 2 prosentpoeng sammenlignet med 2011 (87 %), og marginalt under målet på 90 %.

Totalt har Jernbaneverket (JBV) registrert 18 247 forsinkelsestimer i 2012. I 2011 registrerte JBV 26 913 forsinkelsestimer. Det er en reduksjon på 32 %. Tallet inkluderer årsaker relatert til infrastruktur, NSB og utenforliggende forhold. NSB Persontog har selv ansvaret for 10 214 (16 177) av forsinkelsestimene noe som utgjorde 56 % (60 %) av de totale forsinkelsestimene for året. Dette er en nedgang i forsinkelsestimer på 37 %.

Infrastrukturen er fremdeles årsak til flest forsinkelsestimer for NSB Persontog med 4 248 timer (42 %), fulgt av NSB Persontogs egne årsaker med 2 811 timer (28 %). Forsinkelsene med årsak i NSB Persontog kan i hovedsak henføres til stasjonsopphold med 1 378 timer (49 %) og feil i materiell med 891 timer (32 %). Forsinkelser med årsak i materiell hadde en nedgang på 12 % fra 2011 og forsinkelser med årsak i stasjonsopphold er redusert med 50 % fra 2011.

NSB Persontog arbeider kontinuerlig med tekniske modifikasjoner og utvikling av vedlikeholdsprogrammer, samtidig som det gjennomføres et betydelig fornyingsprogram når det gjelder togparken. Sammen med overgang til en mer robust ruteplan og tiltak for å redusere tiden for stasjonsopphold, bidrar dette til forbedring av punktligheten i persontrafikken.

JBV gjennomførte i 2012 punktlighetsfremmende tiltak flere steder, herunder fornyelsesarbeider mellom Skøyen og Bryn sommeren 2012.

Datterselskapet NSB Gjøvikbanen AS hadde en gjennomsnittlig punktlighet på 92 % i 2012, mot 88 % i 2011. Datterselskapet Svenska Tågkompaniet AB hadde i 2012 en punktlighet på 91,5 %, mot 88 % i 2011.

Trafikksikkerhet

Ingen passasjerer eller medarbeidere omkom som følge av konsernets transportvirksomhet i 2012.

I persontogvirksomheten omkom to personer etter påkjørsler i sporet. En av disse hendelsene er fortsatt under etterforskning. I den andre har politiet avsluttet saken uten å kunne konkludere. Ifølge Statens Jernbanetilsyn (SJT) blir dermed disse hendelsene definert som jernbaneulykker.

I tillegg har en alvorlig ulykke preget 2012. 15. februar sporet et tog Type 74 av under testkjøring ved Nykirke på Vestfoldbanen. Tre NSB ansatte og to kontraktører ble skadet, hvorav to var innlagt på sykehus over 24 timer. Det ble store materielle skader på toget og infrastruktur. Saken har blitt gransket internt og av Statens havarikommisjon for transport og tiltak er identifisert og iverksatt.

Det er ikke registrert omkomne eller alvorlige ulykker i godsvirksomheten i 2012.

Bussvirksomheten var involvert i to dødsulykker i 2012. I begge hendelsene var det en personbil som kjørte inn i bussen og Nettbuss er ikke funnet skyldig i disse hendelsene.

Arbeidsmiljø og likebehandling

Et trygt og godt arbeidsmiljø er en forutsetning for motiverte ansatte, og for at NSB som virksomhet skal nå sine mål. Et godt arbeidsmiljø er også viktig for et godt trafikksikkerhetsarbeid. Arbeidsmiljøarbeidet skal være forebyggende, og konsekvensene for arbeidsmiljøet skal vurderes. Arbeidet skal være faktabasert og basert på styringsindikatorer slik som sykefravær, yrkesskader og nesten-uhell, arbeidsrelaterte helseplager og medarbeidertilfredshet.

De fleste selskaper i konsernet er IA-bedrifter. Som IA-bedrift har NSB prioritert arbeidet med å oppnå lavere sykefravær.

Sykefraværet i NSB-konsernet var 8 % (7,8 %). Sykefraværet har økt noe i persontog-, gods- og togvedlikeholdsvirksomheten, er stabilt i bussvirksomheten, og noe redusert i eiendomsvirksomheten.

NSB skal være i stand til å tiltrekke seg og beholde riktig kompetanse. NSB skal ivareta likestilling og spesielt vektlegge dette ved rekruttering, forfremmelse og kompetansegivende etter- og videreutdanning. NSB skal vektlegge mangfold som reflekterer et tverrsnitt av samfunnet.

Kvinneandelen i NSB AS er på 29 %, om lag på samme nivå som i 2011. Kvinneandelen i ledelsen i konsernets selskaper og virksomhetsområder varierer. De aksjonærvalgte styremedlemmer i NSB AS har en kvinneandel på 40 % og styreleder er kvinne. Konsernledelsen bestod ved årets slutt av 8 menn. Kvinneandelen i Persontogvirksomhetens ledergruppe er 33 %.

Kvinneandelen ved rekruttering i NSB AS ble redusert fra 50 % i 2011 til 48 % i 2012. Gjennomsnittslønnen for kvinner har i mange år økt mer enn for menn, men de to siste årene har denne ligget marginalt under veksten for menn. Snittlønnen for kvinner i NSB AS er 86 % av snittlønnen for menn, og snitt arbeidstid for kvinner er 1,7 timer lavere enn for menn. Andelen kvinner blant de 10 % laveste lønnte ble redusert med 0,6 prosentpoeng til 63 %, mens kvinneandelen av høytlønte er stabil på 23 %. Andel medarbeidere med innvandrerbakgrunn i NSB AS er 7,6 %, (6,9 %).

Ytre miljø

NSB-konsernets viktigste bidrag til en forbedring av miljøet er å bidra til en økning av antall passasjerer og det transporterte godsvolumet. Konsernet arbeider også miljømessig gjennom å bidra til en by- og stedsutvikling tilrettelagt for kollektive transportløsninger gjennom utviklingen av konsernets eiendomsportefølje.

NSB har presentert dokumentet «Oftere, raskere og mer miljøvennlig» som innspill til arbeidet med Nasjonal Transportplan 2014-2023. I dokumentet viser NSB hvordan toget sammen med annen kollektivtransport skal kunne ta veksten i transportbehov som følge av den forventende økning på 20 % i befolkningen i perioden frem til 2028. Dette krever utbygging av infrastruktur for jernbanen og anskaffelse av flere tog. En utvikling der veksten i reisebehovet kan skje med kollektive transportmidler vil gi kundene et langt bedre togtilbud og bidra til å gi redusert miljø- og klimabelastning enn ved økt biltrafikk.

Konsernets arbeid for å øke utbredelsen av kollektivtransport er en sentral del av NSBs miljøarbeid. Dette er forankret i 'Strategisk miljøplan for NSB-konsernet 2011-2015'. For øvrig foregår hoveddelen av person- og godstransporten på jernbane med fornybar energi med opprinnelsesgaranti.

Kundetilfredshet

Kundetilfredshetsindeksen (KTI) til NSB Persontog gikk i 2012 opp ett poeng til 69 sammenliknet med målingen høsten 2011. En kundetilfredshet under 60 regnes som svakt, og over 70 som godt. Punktlighet er den viktigste driveren til KTI og målingene viser at kundene oppfatter at NSB har levert bedre på dette området enn i 2011. Lokaltogene i Oslo-området har de svakeste KTI-målingene. Med de forbedringer som er gjennomført med infrastrukturen og forbedringen i rutetilbud og togmateriell, forventer NSB en forbedring av KTI-målingene i Oslo-området i 2013.

Undersøkelsen viser at de viktigste forbedringsområdene er:

- Punktlighet
- Informasjon ved avvik
- Håndtering av buss for tog
- Rutetilbudet

NSBs omdømmeundersøkelse høsten 2012 bekrefter positiv utvikling for NSBs omdømme i befolkningen fra vinteren 2010 til høsten 2012.

Kundemålingene i 2012 viser at bussvirksomheten leverer svært god kvalitet på ekspressbussruter både i Norge og i Sverige. Totalt for alle ekspressrutene ble det en score på 83 (82).

Fremtidsutsikter

Aktiviteten i norsk økonomi er høy, arbeidsledigheten er lav, og den norske stats økonomi er god. Det er likevel usikkerhet knyttet til markedsutviklingen. Gjeldskrisen og finansuroen i Europa og USA kan påvirke etterspørselen etter norske eksportvarer negativt, og øke kostnaden på og redusere tilgang til finansiering. Uroen vil også påvirke markedet i Sverige og Danmark hvor vi er etablert innen både tog, buss og vedlikehold.

Ifølge SSBs befolkningsprognoser vil Norge ha 20 % flere innbyggere i 2028 enn i dag. Det meste av denne veksten vil konsentrere seg i og omkring storbyene. Frem mot 2040 anslås befolkningsveksten i byregionene i Sør-Norge å bli på hele 40 % fra dagens nivå. Veksten blir størst der det allerede er kapasitetsproblemer i transportsystemet.

Selv om veinettet bygges ut, kan det bare i begrenset grad ta imot den forventende trafikkveksten. Den største delen av veksten i motoriserte reiser må med andre ord tas av kollektivtrafikken – buss og bane. Dette gir utfordringer men også muligheter for NSB-konsernet.

For å tilrettelegge for økt kollektiv vekst kreves det investeringer i kvalitets- og kapasitetsøkninger for infrastrukturen, vekst i rutetilbudet, og utvikling av knutepunkter slik at buss og tog i samspill kan utnytte sine fordeler og befolkningen kan bo og arbeide i nær tilknytning til kollektivtilbudet.

NSB vil gjennom sin tog-, buss- og eiendomsvirksomhet utvikle løsninger for å møte fremtidens behov for effektiv, sikker og miljøvennlig transport. Disse mulighetene er beskrevet i NSBs innspill til Nasjonal Transportplan. Regjeringen vil i 2013 legge frem Nasjonal Transportplan for behandling i Stortinget.

NSB er godt i gang med å fornye og utvide rutetilbudet på jernbane, som først og fremst vil gi en betydelig kapasitetsøkning på Østlandet. Ved ruteendringen i desember 2012 ble den første delen av den nye rutemodellen iverksatt, og fra desember 2014 fullføres tilbudsendingene. Samtidig investeres det i nye tog, og 50 nye togsett vil

være satt i drift innen utgangen av 2014. Kapasiteten målt i antall tilbudte setekilometer vil i perioden 2012 til 2015 øke med 21 %. Dersom nødvendig utbygging av infrastrukturen gjennomføres i samsvar med NSBs innspill til Nasjonal Transportplan, vil NSB for å realisere økningen i rutetilbudet og nødvendig fornying av togparken starte et investeringsprogram på opp mot 150 nye tog i den neste 10-års perioden.

På fjernogstrekningene vil alle persontogvogner i trafikk være oppgradert i løpet av første halvår 2013. De motorvognsettene som benyttes på fjernogstrekningene (type 73) vil bli oppgradert i løpet av 2013 og 2014.

I eiendomsvirksomheten utvikles det prosjekter i nær tilknytning til kollektivknutepunkter. I og omkring Oslo S fortsetter utviklingen, med videre utbygging av Bjørvika og ferdigstilling av to kontorbygg i Schweigaardsgate. På Grefsen i Oslo og på Jessheim bygges det et betydelig antall boliger i samarbeid med lokale aktører. Større prosjekter planlegges eller er under utvikling i Drammen, Fredrikstad, Kristiansand, Sandnes, Bergen og Trondheim, så vel som kollektivknutepunkt i Gjøvik og på Hamar.

NSB vil utvikle sin bussvirksomhet slik at konsernet enda bedre kan dekke behovet for persontransport i samspill med øvrige kollektive tilbud. Med lokal rute- og skolebusskjøring på kontrakt i Oslo, Akershus, Hedmark, Oppland, Buskerud, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Møre og Romsdal, Sør og Nord-Trøndelag er NSBs bussvirksomhet en viktig aktør i mange norske byer og lokalsamfunn. Nettbuss har også et nettverk av ekspressbuss i Skandinavia, blant dem den populære er TIMEkspressen, Bus4You og GoByBus. I 2013 forbedres ekspressbusstilbudet ytterligere, blant annet med økt rutetilbud på ekspressruter mellom Oslo og Østfold så vel som mellom Bergen og Sandnes.

NSB arbeider aktivt for å forbedre lønnsomheten i godsvirksomheten gjennom å utvikle ulønnsom virksomhet, redusere kostnadene og øke volumene. For å oppnå mer godstransport på bane er det nødvendig å oppnå stabil infrastruktur som kan bidra til å gi kundene trygghet for stabil og punktlig levering.

NSB ønsker å bidra til at kollektivtrafikken skal ta en vesentlig del av forventet trafikkvekst, og å bidra til økt volum av gods på bane. Dette krever økt satsing på infrastruktur, kollektivknutepunkt og en tilpasset utvikling av godsterminaler. Gevinsten for samfunnet vil være god og økt miljøvennlig mobilitet gjennom høyere frekvens, kortere reisetid, økt kapasitet og god punktlighet.

NSB har i sum hatt en god utvikling i 2012. Styret takker alle medarbeidere for god innsats i året som gikk, og ser frem til en fortsatt felles innsats for utviklingen av NSB med de forestående muligheter og utfordringer.

Oslo, 14. februar 2013

Ingeborg Moen Borgerud
styreleder

Bjarne Borgersen

Tuva Barnholt

Tore Heldrup Rasmussen

Erlend Helle

Audun Sør-Reime

Rolf Jørgensen

Jan Audun Strand

Geir Isaksen
konsernsjef

Resultatregnskap for året

Beløp i MNOK	Noter	Omarbeidet		
		2012	2011	2011
Driftsinntekter	5	13 780	12 328	12 328
Driftskostnader				
Lønn og andre personalkostnader	24	6 510	6 008	6 075
Av- og nedskrivninger	25	1 419	1 254	1 286
Andre driftskostnader	26	4 659	4 754	4 760
Sum driftskostnader		12 588	12 016	12 121
Driftsresultat		1 192	312	207
Resultatandel i tilknyttede selskaper	9	31	5	5
Ureal. verdiendr. investeringseiendom	8	-42	106	0
Resultat før finansposter		1 181	423	212
Finansielle poster				
Finansinntekter	27	657	806	496
Finanskostnader	27	873	928	618
Urealiserte verdiendringer fin. poster	27	-112	-220	-220
Sum finansielle poster		-328	-342	-342
Resultat før skattekostnad		853	81	-130
Skattekostnad	19	124	55	-4
Årsresultat		729	26	-126
Årsresultat tilordnes				
Ikke kontrollerte eierinteresser		0	25	8
Aksjonærene i morselskapet		729	1	-134
Sum		729	26	-126
Utvidet resultat				
Periodens resultat		729	26	-126
Estimatavvik pensjoner	20	751	-1 256	
Verdiendring ved omklassifisering til investeringseiendom	8	80		
Skatt på poster i utvidet resultat	19	-270	352	
Omregningsdifferanse			-8	-8
Årets totalresultat		1 290	-886	-134
Totalresultat tilordnes:				
Ikke kontrollerte eierinteresse		-18	6	8
Aksjonærene i morselskapet		1 308	-892	-142
Periodens/Årets totalresultat		1 290	-886	-134

Balanse 31. desember

	Noter	Omarbeidet		Omarbeidet	
		2012	2011	2011	2010
EIENDELER					
(MNOK)					
ANLEGGSMIDLER					
Immaterielle eiendeler	6	92	154	154	226
Varige driftsmidler	7	13 848	11 404	11 636	11 690
Investerings eiendom	8	3 351	3 021	854	2 663
Investeringer i tilknyttede selskaper	9	91	61	61	65
Finansielle anleggsmidler		67	67	67	89
Sum		17 449	14 707	12 772	14 733
OMLØPSMIDLER					
Utviklings eiendom og varer	10	2 426	3 010	3 010	1 853
Kundefordringer og andre fordringer	12	1 756	1 596	1 596	1 517
Derivater	13	867	1 060	1 060	629
Finansielle eiendeler	14	369	355	355	701
Kontanter og bankinnskudd	16	1 184	1 208	1 208	1 779
Sum		6 602	7 229	7 229	6 479
Sum eiendeler		24 051	21 936	20 001	21 212
EGENKAPITAL OG GJELD					
EGENKAPITAL					
Aksjekapital og overkurs	17	5 536	5 536	5 536	5 536
Annen, opptjent egenkapital		324	-925	962	209
Sum		5 860	4 611	6 498	5 745
Ikke realiserte gevinster - verdiregulerte eiendeler		1 449	1 393	0	1 290
Ikke kontrollerende eierinteresse		-7	2	4	18
Sum		7 302	6 006	6 502	7 053
GJELD					
Langsiktig gjeld					
Lån	18	8 763	7 921	7 921	5 690
Utsatt skatt	19	703	287	480	611
Pensjonsforpliktelser	20	2 543	3 512	888	2 389
Andre avsetninger for forpliktelser	21	195	250	250	293
Sum		12 204	11 970	9 539	8 983
Kortsiktig gjeld					
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	22	3 741	3 509	3 509	3 172
Betalbar skatt	19	4	1	1	1
Lån	18	402	173	173	1 913
Derivater	13	398	277	277	91
Sum		4 545	3 960	3 960	5 177
Sum gjeld		16 749	15 930	13 499	14 160
Sum egenkapital og gjeld		24 051	21 936	20 001	21 212

Oslo, 14. februar 2013

Ingeborg Moen Borgerud
styreleder

Bjarne Borgersen

Tuva Barnholt

Tore Heldrup Rasmussen

Erlend Helle

Audun Sør-Reime

Rolf Jørgensen

Jan Audun Strand

Geir Isaksen
Konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

Beløp i MNOK	Noter	2012	Omarbeidet 2011	2011
Årsresultat før skatt		853	81	-130
Av- og nedskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	25	1 419	1 254	1 286
Gevinst/tap på salg av varige driftsmidler og investeringseiendom		-87	-321	-321
Forskjell kostnadsført pensjon og inn-/utbetaling i pensjonsordning	20	-234	-134	-67
Netto endring i avsetninger for forpliktelser	21	-54	-49	-43
Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter	27	112	220	220
Urealiserte verdiendringer investeringseiendom		42	-106	0
Renteposter	27	68	-1	-1
Andel resultat i tilknyttede selskap	9	-29	-5	-5
Endring arbeidskapital		69	-43	-43
Betalte skatter		0	-60	-60
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		2 159	836	836
Kjøp av datterselskap fratrukket likvid beholdning	32	-192	-22	-22
Tilgang/avgang i tilknyttet selskap	9	-4	22	22
Betalt lån til/fra SP/FKV-selskap		-6	0	0
Kjøp av varige driftsmidler og investeringseiendom	7,8	-3 271	-1 511	-1 511
Salg av varige driftsmidler		205	240	240
Mottatt utbytte	27	13	10	10
Netto kontantstrøm brukt til investeringsaktiviteter		-3 255	-1 261	-1 261
Opptak av kort- og langsiktig lån		1 587	2 143	2 143
Nedbetaling av kort- og langsiktig lån		-495	-2 136	-2 136
Utbytte betalt til selskapets aksjonærer	17	0	-147	-147
Utbytte betalt til ikke-kontrollerende eiere		0	-1	-1
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		1 092	-141	-141
Endring i kontanter og bankinnskudd i perioden		-4	-566	-566
Kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	16	1 208	1 779	1 779
Valutagevinst/tap på kontanter og bankinnskudd		-20	-5	-5
Kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	16	1 184	1 208	1 208
Spesifikasjon av endring i arbeidskapitalen		2 012	2 011	2011
Endring beholdning utviklingseiendommer under utvikling		110	-1 164	-1 164
Endring beholdning varer	10		7	7
Salg utviklingseiendom			480	480
Endring kundefordringer og andre fordringer		-41	-79	-79
Endring finansielle eiendeler		11	343	343
Endring leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld		-11	370	370
Endring arbeidskapital		69	-43	-43
Spesifikasjon av renteposter		2 012	2 011	2011
Resultatførte renteposter	27	211	122	122
Betalte renter		-808	-504	-504
Mottatte renter		665	381	381
Renteposter		68	-1	-1

Endringer i konsernets egenkapital

2012	Note	Innskutt egenkapital	Urealiserte verdi- endringer	Omregnings- differanse	Opptjent egenkapital	Ikke- kontr. eierinter.	SUM
Egenkapital 1. januar 2012	17	5 536	1 393	-18	-907	2	6 006
Årets resultat			-30		759		729
Endring ikke-kontr. eierinteresser					-3	9	6
Fra utvidet resultat			86		493	-18	561
Egenkapital 31. desember 2012	17	5 536	1 449	-18	342	-7	7 302

2011 Omarbeidet	Note	Innskutt egenkapital	Urealiserte verdi- endringer	Omregnings- differanse	Opptjent egenkapital	Ikke- kontr. eierinter.	SUM
Egenkapital 1. januar 2011	17	5 536	1 290	-10	219	18	7 053
Årets resultat			103		-102	26	27
Endring ikke-kontr. eierinteresser					9	-22	-13
Fra utvidet resultat				-8	-885	-20	-913
Utbetalt utbytte					-147		-147
Egenkapital 31. desember 2011	17	5 536	1 393	-18	-907	2	6 006

2011	Note	Innskutt egenkapital		Omregnings- differanse	Opptjent egenkapital	Ikke- kontr. eierinter.	SUM
Egenkapital 1. januar 2011	17	5 536		-10	1 252	18	6 796
Årets resultat					-134	8	-126
Endring ikke-kontr. eierinteresser					9	-22	-13
Fra utvidet resultat				-8			-8
Utbetalt utbytte					-147		-147
Egenkapital 31. desember 2011	17	5 536		-18	980	4	6 502

NOTER FOR ÅRSREGNSKAPET 2011

(Alle tall er i MNOK)

1. Prinsippnoter for virksomheten i NSB-konsernet
 - 1.1 Generell informasjon
 - 1.2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper
 - 1.3 Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger
2. Aksjer i datterselskap
3. Konsern- og selskapsstruktur
4. NSB-konsernets persontrafikkvirksomhet i Norden
5. Segmentinformasjon
6. Immaterielle eiendeler
7. Varige driftsmidler
8. Investeringseiendommer
9. Investeringer i tilknyttede selskaper
10. Beholdning utviklingseiendommer og varer
11. Eiendeler for salg
12. Kundefordringer og andre fordringer
13. Derivater
14. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
15. Finansielle instrumenter etter kategori
16. Kontanter og bankinnskudd
17. Aksjekapital og overkurs
18. Lånegjeld
19. Skatter
20. Pensjoner og lignende forpliktelser
21. Andre avsetninger for forpliktelser
22. Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld
23. Tap på kontrakter
24. Personalkostnader
25. Av- og nedskrivninger
26. Andre kostnader
27. Finansielle poster
28. Leiekostnader
29. Finansiell risikoanalyser
30. Nærstående parter
31. Betingede utfall
32. Virksomhetssammenslutninger
33. Felleskontrollert virksomhet
34. Hendelser etter balansedagen

Konsernregnskapet ble vedtatt av konsernstyret den 14. februar 2013.

1. PRINSIPPNOTER FOR VIRKSOMHETENE I NSB-KONSERNET

1-1 . Generell informasjon

NSB AS (*selskapet*) og dets datterselskaper (samlet *konsernet*) driver virksomhet innen følgende områder:

- Persontransportvirksomhet med tog og buss
- Godstransport med tog
- Eiendomsvirksomhet
- Togvedlikehold
- Støttefunksjoner som renhold for tog, forsikringsvirksomhet og administrative tjenester

NSB-konsernet har hovedkontor i Oslo. Alle aksjene eies av den norske stat ved Samferdselsdepartementet.

1-2. Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle perioder som er presentert dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

1-2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet til NSB AS er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC) som fastsatt av EU.

Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med unntak av finansielle derivater, enkelte finansielle eiendeler og forpliktelser og investeringseiendom som er vurdert til virkelig verdi.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger eller høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet særskilt i notene.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

1-2.2 Vesentlige prinsippendringer gjennomført med virkning fra 01.01 2012

Pensjoner

Konsernet har endret prinsipp for periodisering av estimatavvik ved overgang fra anvendelse av korridorometoden til direkte føring av estimatavvik over utvidet resultat. Endringen er foretatt innenfor gjeldende IAS19 for harmonisering mot vedtatte endringer i standarden og er vurdert å gi mer pålitelig og relevant informasjon. Iht vedtatte endringer i IAS19R skal estimatavvik balanseføres i sin helhet og korridoralternativet vil ikke lenger være tillatt.

På implementeringstidspunktet 1. januar 2012 ble ikke-balanseført estimatavvik for konsernets ytelsesordninger på 2 624 MNOK ført som økning i pensjonsforpliktelse med motpost i redusert annen egenkapital og utsatt skatt. Ved omarbeidelse av sammenligningstallene fremkommer denne effekten som økt pensjonsforpliktelse på 1 435 MNOK per 1. januar 2011 samt reduserte personalkostnader i 2011 med 67 MNOK gjennom tilbakeført amortisering av estimatavvik kombinert med føring av estimatavvik med 1 256 MNOK over utvidet resultat per 31.12.2012, alle tall nevnt brutto før skatt.

Finanselementene i pensjonskostnaden er fra og med 1. januar 2012 presentert som finansposter og ikke som en del av pensjonskostnadene under driftsresultatet.

Investeringseiendom

Anskaffelse av investeringseiendom skal måles til kostpris ved anskaffelse. For den påfølgende måling er det valgfritt med anvendelse av modell for virkelig verdi eller historisk kost modellen. Konsernet har tidligere anvendt historisk kost modell. Fra og med 01.01. 2012 har konsernet endret prinsipp til virkelig verdi da dette er vurdert å gi mer pålitelig og relevant informasjon for denne type eiendom.

På implementeringstidspunkt 1. januar 2012 ble merverdi ved måling av investeringseiendommer til virkelig verdi på 1 936 MNOK ført til økning av bokført verdi investeringseiendommer med motpost i økt annen egenkapital og utsatt skatt.

For nærmere beskrivelse av verdivurderingen som grunnlag for estimert virkelig verdi vises til egen note for investerings-eiendom. Der vises også en spesifikasjon av effektene ved omarbeidelse av sammenligningstall inklusiv resultateffekt ved tilbakeføring av avskrivning og verdiendring.

Oversikt over egenkapitaleffekter av gjennomførte prinsippendringer

Prinsippendringene gir per 1. januar 2012 en samlet netto negativ egenkapitaleffekt på 496 MNOK.

Omarbeidelse av sammenligningstall for prinsippendringer gjennomført 1. januar 2012

Iht. IAS 8 er det krav til at sammenligningstallene for 2011 omarbeides som om endrede prinsipper hadde vært lagt til grunn fra og med 1. januar 2011.

Nedenfor følger spesifikasjon av omarbeidet egenkapital 1. januar 2011 med sammenstilling mot omarbeidet resultat og balanse pr.1. januar 2012:

Omarbeidet egenkapital 1. januar etter effekter av prinsippendringer	(MNOK)	2012	2011
Egenkapital 1. januar før prinsippendringer		6502	6796
Netto reduksjon egenkapital 1 januar som konsekvens av prinsippendring pensjon		-1889	-1033
Netto økt egenkapital 1 januar som konsekvens av prinsippendring investeringseiendom		1393	1290
Omarbeidet egenkapital 1. januar etter prinsippendringer		6006	7053

Egenkapitalbevegelse 2011 med endringstall som konsekvens av prinsippendringer (MNOK)			
Egenkapital 1. januar 2011 før prinsippendringer			6796
Netto egenkapitaleffekt av prinsippendringer januar 2011			
Virkelig verdi investeringseiendom 1. januar		1290	
Endring pensjonsforpliktelse i balansen		-1033	257
Totalresultat i omarbeidet regnskap 2011			-886
Andre bevegelser i egenkapitalen i 2011			
Oppkjøp fra ikke-kontrollerende eierinteresse		-13	
Utbytte til eier i 2011		-148	-160
Egenkapital i omarbeidet regnskap 31. desember 2011			6006

Prinsippendringene gir følgende endringer ved omarbeidene av sammenligningstall

Resultat	omarbeidet		
	2011	2011	Endring
Lønn og andre personalkostnader	-6 008	-6 075	67
Av- og nedskrivninger	-1 254	-1 286	32
Andre driftskostnader	-4 754	-4 760	6
Ureal. verdiendr. investeringseiendom	106	0	106
Beregnet skatt	-55	4	-59
Årsresultat			152
Sum poster i utvidet resultat	-912	-8	-904
Sum netto endringer totalresultat			-752
Årets totalresultat 2011			-134
Omarbeidet totalresultat 2011			-886

Balanse	omarbeidet		
	2011	2011	Endring omklass. Endring EK effekt
Varige driftsmidler	11 404	11 636	-232
Investeringseiendom	3 021	854	232
Pensjonsforpliktelser	-3 512	-888	-2 624
Utsatt skatt	-287	-480	193
Sum netto egenkapital effekter 31.12.2011			-496

For nærmere spesifisering per regnskapslinjer vises det til kolonne for omarbeidede tall som er presentert sammen med de ordinære talloppstillinger i resultat, balanse, kontantstrøm, egenkapitalspesifisering og i de aktuelle noter.

Konsernet har utover de prinsippendringer som beskrevet over ikke valgt tidlig anvendelse av noen nye eller endrede standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft eller foretatt andre prinsippendringer.

1.2.3 Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse

Utover vedtatte endringer i IAS 19 R som konsernet allerede i hovedsak har implementert innenfor gjeldende IAS 19 er det vedtatt at rentekostnader og forventet avkastning på pensjonsmidler erstattes med netto rentebeløp som beregnes ved å benytte diskonteringsrenten på netto pensjonsforpliktelse (eiendel). Konsernet vil fra og med 1. januar 2013 tilpasse seg denne endring som innebærer at fastsatt diskonteringsrente legges til grunn for beregning av netto avkastning på pensjonsmidlene. Basert på rentenivået ved årsskiftet er denne endringen ikke vurdert å gi vesentlig endring i 2013.

IASB vedtok våren 2011 ny standard **IFRS 11 Joint Arrangement** som er godkjent av EU og vil erstatte IAS 31 Andeler i felles kontrollert virksomhet. Konsernet har betydelige andeler i såkalte single purpose selskaper (SP selskaper) med felles kontroll.

Basert på partenes faktiske rettigheter og forpliktelser er det foretatt konkret vurdering av alle nåværende andeler i SP - selskaper av hvorvidt det foreligger felles kontroll og om selskapene skal klassifiseres som felles drift eller felles virksomhet ved overgang til IFRS 11. Basert på selskapsform og avtaleverk er det vurdert som mest sannsynlig med klassifisering som felles virksomhet som innebærer at egenkapitalmetoden skal legges til grunn ved overgang til IFRS 11.

Ved implementering av IFRS 11 vil dette innebære overgang fra proporsjonal konsolidering til egenkapitalmetoden. Andel i felles kontrollert foretak vil ved overgang til egenkapitalmetoden bli klassifisert som netto eiendel. Med utgangspunkt i konsernets balanse pr. 31. desember 2012 er endringen foreløpig vurdert å gi en reduksjon i brutto eiendeler og gjeld med ca. 895 MNOK. Dette vil som konsekvens gi en økt egenkapitalandel på ca. 2 %. Resultatpostene skal presenteres netto på en linje for andel fra felles kontrollert virksomhet.

Konsernet har besluttet å tilpasse seg valgdgangen innenfor dagen IAS 31 med overgang til egenkapitalmetoden fra og med 1. januar 2013.

Endringer utover IAS 19R og IFRS 11 er ikke vurdert å ha vesentlig effekt for konsernet. Disse er presentert nedenfor

IAS 1 "Presentasjon av finansregnskap". Det har som følge av IASBs årlige forbedringsprosjekt skjedd noen mindre endringer i IAS 1. Endringene medfører krav om å presentere en analyse av utvidet resultat per post enten i oppstilling over endringer i egenkapital eller i notene. I tillegg er det krav om å fordele elementene i utvidet resultat i to grupper som skiller mellom poster som reverseres over resultatet og poster som ikke gjør det. Konsernet vil tilpasse seg dette fra og med 2013.

IFRS 9 "Financial Instruments" ble utgitt november 2009 og 2010 og erstatter deler av IAS 39 som omhandler regnskapsføring, klassifisering og måling av finansielle instrumenter. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler deles inn i to kategorier basert på målemetode: de som er målt til virkelig verdi og de som er målt til amortisert kost. For finansielle forpliktelser er kravene i hovedsak lik IAS 39. Hoved endringen er at for de tilfeller virkelig verdi anvendes vil den del av endring i virkelig verdi som skyldes egen kredittrisiko føres over utvidet resultat i stedet for resultatregnskap. Konsernet vil også se på konsekvensene av de gjestående delfasene av IFRS 9 når disse er slutført av IASB.

IFRS 10 "Consolidated Financial Statements" er basert på dagens prinsipper om å benytte kontrollbegrepet som det avgjørende kriteriet for å bestemme hvordan eierandel i selskap skal behandles i konsernregnskapet til morselskapet. Standarden gir utvidet veiledning til vurderingen av om kontroll er til stedet.

IFRS 12 "Disclosures of Interest in Other Entities" angir opplysningskravene for økonomiske interesser i datterselskap, felleskontrollert virksomhet, tilknyttede selskaper, selskap med særskilte formål ("SPE") og andre ikke balanseførte selskaper.

IFRS 13 "Fair Value Measurement" definerer begrepet virkelig verdi, gir en helhetlig beskrivelse av hvordan virkelig verdi skal fastsettes i IFRS og definerer hvilke tilleggsopplysninger som skal gis når virkelig verdi benyttes. Standarden gir veiledning om anvendelsesmetode der bruken allerede er påkrevd eller tillatt i andre standarder.

Konsernet vil senest tilpasse seg endringene innenfor IFRS 9, IFRS 10, IFRS 11, IFRS 12 og IFRS 13 når standardene vedtas implementert innenfor EU.

For øvrig er det ingen andre IFRS-er eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet

1-2.4 Konsolideringsprinsipper

(a) *Datterselskaper*

Datterselskaper er alle enheter der konsernet har bestemmende innflytelse på enhetens finansielle og operasjonelle retningslinjer (kontroll), normalt gjennom eie av mer enn halvparten av stemmeberettiget kapital. Ved fastsettelse av om det foreligger kontroll tas også virkningen av potensielle stemmerettigheter som kan utøves eller konverteres på balansedagen med i vurderingen. Datterselskaper konsolideres.

Virksomhetssammenslutninger regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt, måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følger av avtale om betinget vederlag. Utgifter knyttet til virksomhetssammenslutningen kostnadsføres når de påløper. Identifiserbare eiendeler og gjeld regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Dersom summen av vederlaget, balanseført beløp av ikke-kontrollerende eiere og virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet av tidligere eierinteresser overstiger virkelig verdi av identifiserbare nettoeiendeler i det oppkjøpte selskapet, balanseføres differansen som goodwill. Er summen lavere enn selskapets nettoeiendeler, resultatføres differansen umiddelbart.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste og tap mellom konsernselskaper elimineres. Regnskapene til datterselskaper omarbeides når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

(b) *Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere*

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskap behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved kjøp av aksjer fra ikke-kontrollerende eiere føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført beløp av nettoeiendeler i datterselskap mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

Når konsernet ikke lenger har kontroll, måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat reklassifiseres til resultatet.

(c) *Felleskontrollert virksomhet*

Felleskontrollert virksomhet er investeringer hvor NSB utøver kontroll i fellesskap med en eller andre eiere i henhold til en aksjonærvtale eller lignende. Konsernets andel i felleskontrollert virksomhet regnskapsføres etter bruttometoden. Konsernet summerer sin andel av de felleskontrollerte virksomhetenes enkelte linjer for resultat, balanse og kontantstrøm med tilsvarende linjer i konsernets regnskaper. Gevinst eller tap ved salg av eiendeler til felleskontrollert virksomhet resultatføres for den del som kan tilskrives andre eiere (utenfor konsernet) i den felleskontrollerte virksomhet. Ved kjøp av eiendeler fra felleskontrollert virksomhet vil gevinst eller tap først resultatføres når eiendelen selges ut av konsernet. Tap resultatføres umiddelbart dersom transaksjonen indikerer en reduksjon i netto salgsverdi på omløpsmidler eller verdifall på anleggsmidler.

(d) *Tilknyttede selskaper*

Tilknyttede selskaper er enheter der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt for investeringer der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmeberettiget kapital. I selskaper der vi eier 50 %, men ikke har kontroll medtas selskapene som tilknyttet selskap. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. På kjøpstidspunktet regnskapsføres investering i tilknyttede selskaper til anskaffelseskost og inkluderer goodwill. Identifiserte merverdier avskrives over forventet brukstid, mens goodwill testes for nedskrivning som en del av investeringen (se note 1-2.7).

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført verdi av investeringen blir negativ (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har påtatt seg forpliktelser eller avgitt garantier for det tilknyttede selskapets forpliktelser.

Konsernets andel av urealisert fortjeneste på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper elimineres. Det samme gjelder for urealiserte tap med mindre transaksjonen tilsier en nedskrivning av den overførte eiendelen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttede selskaper endret for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Når konsernet ikke lenger har betydelig innflytelse, måles gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring som finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om det tilknyttede selskapet hadde avhendt underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat reklassifiseres til resultatet. Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, reklassifiseres også en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

1-2.5 Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernledelsen.

1-2.6 Mulige tapskontrakter

Konsernets virksomhet innebærer blant annet at det blir inngått kontrakter med det offentlige om levering av kollektivtjenester, nettokontrakter hvor operatør har inntektsrisiko og bruttokontrakter hvor kjøper har inntektsansvaret. For flere av disse kontraktene har konsernet en stor del av risikoen for utviklingen i flere kostnadsarter (for eksempel lønn, rente og drivstoff) uten at inntektene blir endret tilsvarende. Dette kan resultere i at kontraktene kan gi tap ved at forventede gjenværende kostnader er høyere enn estimerte inntekter. Konsernet måler derfor nåverdien av fremtidige forventede kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter i den enkelte kontrakten, der estimerte utbetalinger omfatter alle uunngåelige fremtidige drifts-kostnader. Av- og nedskrivninger, finanskostnader er ikke inkludert.

Før avsetning for kontrakter som forventes å gi tap gjøres, blir behovet for å foreta nedskrivning av anleggsmidlene vurdert. Avsetning for tapskontrakter blir balanseført under "Avsetning for forpliktelser". Avsetning for tapskontrakter som har forventet oppgjørstidspunkt innen ett år fra balanse dagen, blir klassifisert som "annen kortsiktig gjeld". Avsetningen blir reversert i takt med eventuell reduksjon av negativ nåverdi i senere perioder.

1-2.7 Omregning av fremmed valuta

(a) *Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta*

NSB-konsernets virksomhet drives i all hovedsak i Norge og noe i Sverige og Danmark. Driftsinntekter og -kostnader, innkjøp samt finansieringskostnader er i all hovedsak i henholdsvis NOK, SEK, DKK, CHF og EUR. Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som i hovedsak benyttes i det økonomiske området der enheten opererer (funksjonell valuta). Konsernregnskapet er presentert i NOK som er både den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen til morselskapet.

(b) *Transaksjoner og balanseposter*

Transaksjoner i fremmed valuta regnes om til enhetens funksjonelle valuta på transaksjonstidspunktet. Valutagevinster og -tap som oppstår ved omregning av pengeposter i fremmed valuta resultatføres.

Valutagevinster og tap presenteres på linje for netto finansielle poster.

Valutaomregning som følge av endringer i amortisert kost resultatføres og annen endring i balanseført verdi føres direkte i egenkapitalen.

Valutavirkninger på ikke-pengeposter (både eiendeler og forpliktelser) inngår som del av gevinst og tap ved vurdering av virkelig verdi. Omregningsdifferanser på ikke-pengeposter, slik som aksjer til virkelig verdi over resultatet, blir resultatført som en del av gevinst og tap ved vurdering av virkelig verdi.

(c) *Konsernselskaper*

Resultatregnskap og balanse for konsernenheter med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

- i. balansen er regnet om til sluttkursen på balansedagen
- ii. resultatregnskapet er regnet om til gjennomsnittskurs for aktuell periode
- iii. omregningsdifferanser føres direkte mot utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen som egen post

Goodwill og virkelig verdi av eiendeler og gjeld ved oppkjøp av en utenlandsk enhet tilordnes den oppkjøpte enheten og omregnes til balansedagens kurs.

1-2.8 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres første gang til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmiddelet. Anskaffelseskost kan også omfatte gevinster eller tap overført fra egenkapital, som skyldes sikring av kontantstrøm i fremmed valuta ved kjøp av driftsmidler.

Påfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige reparasjons- og vedlikeholds-kostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Lånekostnader som påløper under konstruksjon av driftsmidler balanseføres fram til eiendelen er klar til påtenkt bruk. Tomter og boliger avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller revaluert verdi, avskrives til restverdi over forventet brukstid, som er innenfor:

Skinnegående materiell	10 – 30 år
Busser	5 – 12 år
Bygninger	10 – 50 år
Andre anleggsmidler	5 – 30 år

Driftsmidlenes brukstid, samt restverdi, revurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp (note 1-2.11). Konsernet vil nedskrive eventuelle teknisk foreldede eiendeler eller ikke-strategiske eiendeler som er tatt ut av bruk.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

Anleggsmidler (eller avhendingsgrupper) klassifisert som eiendeler for salg regnskapsføres til det laveste av balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader dersom balanseført verdi hovedsakelig gjenvinnes ved en salgstransaksjon og et salg er vurdert som svært sannsynlig.

1-2.9 Investeringseiendom

Investeringseiendom består av eiendom (tomt, bygning eller begge deler) som eies med formål å oppnå langsiktig avkastning fra leieinntekter, for verdistigning på kapital eller begge deler.

Ved førstegangs måling balanseføres eiendommens kostpris som inkluderer direkte transaksjonskostnader.

Påfølgende utgifter legges til investeringseiendommens balanseførte verdi når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiften pådras.

Påfølgende måling av investeringseiendommer skjer til virkelig verdi. Virkelig verdi tilsvarer antatte markedsverdier som legges til grunn i en transaksjon mellom to uavhengige parter ved et eventuelt salg. Verdiene estimeres med bistand fra uavhengige verdivurderere ved hver regnskapsavleggelse. Verdsettelsen baseres på den enkelte eiendoms antatte fremtidige kontantstrømmer og eiendomsverdiene fremkommer ved å neddiskontere kontantstrømmene med individuelle risikjusterte avkastningskrav. For mer utfyllende beskrivelse av verdsettelsesmetode vises til note for investeringseiendom. Verdiendringer som følge av endringer i markedsverdi av investeringseiendom resultatføres løpende og er presentert på egen linje etter driftsresultat.

Overføringer til, eller fra, kategorien investeringseiendommer gjennomføres kun ved permanent endret formål /bruk av eiendommen. Ved reklassifisering fra eierbenyttet eiendom eller utviklingseiendom (varelager) til investeringseiendom vil differansen som oppstår mellom balanseført verdi og virkelig verdi på tidspunktet for omklassifisering føres under utvidet resultat.

Ved salg av investeringseiendom resultatføres differansen mellom netto vederlag og balanseført verdi.

1-2.10 Virksomhetssammenslutninger og immaterielle eiendeler

Oppkjøpsmetoden anvendes ved virksomhetssammenslutninger. Det foretas allokering av kostpris basert på virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser som overtas ved oppkjøpet. Merverdi utover det som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld balanseføres som goodwill. Hvis virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og gjeld er høyere enn vederlaget, inntektsføres det overskytende umiddelbart. Allokering av kostpris ved virksomhetssammenslutningen endres dersom det fremkommer ny informasjon om virkelig verdi innen 12 måneder etter at oppkjøpet fant sted.

Goodwill

Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttede selskaper er inkludert i investeringer i tilknyttede selskaper. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill vedrørende den solgte virksomheten.

For vurdering av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantgenererende enheter på oppkjøpstidspunktet. Allokeringen skjer til de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordel av oppkjøpet. Konsernet allokere goodwill til hvert virksomhetssegment i de land de opererer.

Andre immaterielle eiendeler

Forskudd på kontrakter klassifiseres som immateriell eiendel.

1-2.11 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler med udefinert brukstid avskrives ikke og testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi.

En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjennvinnbart beløp. Gjennvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi.

Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

1-2.12 Finansielle eiendeler**1-2.12.1 Klassifisering**

Konsernet klassifiserer finansielle eiendeler i følgende kategorier: a) til virkelig verdi over resultatet, b) l n og fordringer og c) finansielle eiendeler tilgjengelige for salg. Klassifiseringen gjøres på anskaffelsestidspunktet og avhenger av hensikten med eiendelen.

- (a) *Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet*
Finansielle eiendeler som er derivater (se note 1-2.13) eller som er holdt for handelsformål, klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. Kategorien inneholder også finansielle eiendeler som ved første gangs balanseføring blir utpekt til å være til virkelig verdi over resultatet. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den prim ert er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler.
- (b) *Utlån og fordringer*
Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med fastsatte betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. I så fall klassifiseres de som anleggsmidler. Utlån og fordringer klassifiseres som "kundefordringer og andre fordringer" i balansen (Note 1-2.15).
- (c) *Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg*
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke tilhører noen annen kategori. De inkluderes i anleggsmidlene så sant ikke investeringen forfaller eller ledelsen ikke har til hensikt å selge investeringen innen 12 måneder fra balansedagen.

1-2.12.2 Innregning og måling

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på transaksjonstidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi pluss transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller n r disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet vurderes til virkelig verdi etter første gangs balanseføring. Utlån og fordringer måles i senere perioder til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metode.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som "finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet", inkludert renteinntekt og utbytte, medtas i resultatregnskapet under "andre (tap)/gevinster - netto" i den perioden de oppstår. Utbytte fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er inkludert i netto finansielle poster når konsernet har juridisk krav på utbytte.

Virkelig verdi av børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kjøpskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børsnotert), bruker konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår, henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like, bruk av diskontert kontantstrømsanalyse og opsjonsmodeller. Teknikkene vektlegger markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst grad selskaps-spesifikk informasjon.

1-2.12.3 Motregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser skal motregnes og presenteres netto i balansen når det er en motregningsrett som kan håndheves og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

1-2.12.4 Verdifall på finansielle eiendeler

På hver balansedag vurderer konsernet om det finnes objektive indikatorer som tyder på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler klassifisert som lån og fordringer av enkelte eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg. Objektive indikatorer for verdifall for egenkapitalinstrumenter inkluderer vesentlige eller varige verdiforringelser. Nedskrivning gjøres om en verdiforringelse antas å være vesentlig og ha varig karakter.

1-2.13 Derivater og sikring

Konsernet sikrer renter og valuta på langsiktig gjeld for å skape forutsigbarhet. Konsernet sikrer energipriser for å oppnå lavest mulig pris.

Derivater (eiendeler og forpliktelser) balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi på inngåtte derivatkontrakter knyttet til gjeld resultatføres som finansposter, mens endringene i virkelig verdi knyttet til inngåtte derivatkontrakter til strøm resultatføres som annen kostnad.

Konsernet praktiserer ikke sikringsbokføring.

1-2.14 Beholdning utviklingseiendom og varer***Utviklingseiendom***

Porteføljen av utviklingseiendommer under utvikling for salg er inndelt og følges opp som adskilte enkeltprosjekter. Inndelingen er basert på den enkelte eiendoms geografiske lokalisering,

Anskaffelseskost består av kostpris tomter, samt prosjekterrelaterte utgifter til utviklingen av den enkelte tomt. Anskaffelseskost inkludert alle prosjekterrelaterte utgifter frem til regulering og klargjøring for salg, herunder lønnskostnader, eksterne konsulenter osv. Lånekostnader som påløper under utvikling kapitaliseres i samsvar med IAS 23 frem til eiendelen er klar til påtenkt bruk. Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris fratrukket kostnader for ferdigstilling og salg.

Utviklingseiendommer under utvikling for salg vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi for det enkelte geografiske område.

Varer

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost beregnes ved bruk av først-inn, først-ut metoden (FIFO). For ferdig tilvirkede varer og varer under tilvirkning består anskaffelseskost av utgifter til produktutforming, materialforbruk, direkte lønnskostnader, andre direkte kostnader og indirekte produksjonskostnader (basert på normal kapasitet). Lånekostnader aktiveres i samsvar med IAS 23. Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris fratrukket kostnader for ferdigstilling og salg.

1-2.15 Kundefordringer

Kundefordringer måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi. Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektivrentemetoden, fratrukket avsetning for inntruffet tap. Avsetning for tap regnskapsføres når det foreligger objektive indikatorer for at konsernet ikke vil motta oppgjør i samsvar med opprinnelige betingelser. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives. Avsetningen utgjør forskjellen mellom pålydende og gjenvinnbart beløp, som er nåverdien av forventede kontantstrømmer, diskontert med effektiv rente. Endringer i avsetningen resultatføres som andre driftskostnader.

1-2.16 Kontanter og bankinnskudd

Kontanter og bankinnskudd er justert for trekk på kassekreditt i konsernkontosystemet. Dersom kassekreditt benyttes, vil den være inkludert i lån under kortsiktig gjeld. Kontanter og kontantekvivalenter inkluderer bundne skattetreksmidler og bundne bankinnskudd i Finse forsikring som nærmere spesifisert i note 16.

1-2.17 Aksjekapital og overkurs

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital.

1-2.18 Lån

Eksterne obligasjonslån med fast og flytende rente regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Verdiendringer er knyttet til endringer i generelle rentenivåer og konsernets egen kredittverdighet.

Et enkelt eksternt obligasjonslån med fast rente, øvrige lån, banklån med flytende rente, konserninterne lån m.v. regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrukket transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som en del av effektiv rente.

Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld med mindre det foreligger en ubetinget rett til å utsette betaling av gjelden i mer enn 12 måneder fra balansedato.

1-2.19 Utsatt skatt

Skattekostnaden for en periode består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført direkte mot egenkapitalen. Poster som føres i andre resultatkomponenter presenteres netto etter skatt.

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld, ved bruk av gjeldsmetoden. Dersom virksomheten deltar i en transaksjon som ikke er en del av en foretaksintegrasjon, regnskapsføres ikke utsatt skatt på transaksjonstidspunktet. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattbar inntekt vil foreligge, og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som ilegges av samme skattemyndighet for enten samme skattepliktige foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

1-2.20 Pensjonsforpliktelser overfor ansatte

Pensjonsforpliktelser

Selskapene i konsernet har ulike pensjonsordninger i form av både ytelses- og innskuddsplaner.

Ytelsesplaner

En ytelsesplan er en ordning hvor arbeidsgiver forplikter seg til periodiske pensjonsytelser til den ansatte når vedkommende blir pensjonist. Pensjonsutbetalingen vil i hovedsak være avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden.

Pensjonsordningene er generelt finansiert gjennom innbetalinger til forsikringselskaper eller pensjonskasser, fastsatt basert på periodiske aktuarberegninger.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med en rentesats fremregnet med utgangspunkt i langsiktig foretaksobligasjonsrente av høy kvalitet i den samme valutaen som ytelsene vil bli betalt i og med en løpetid som er tilnærmet den samme som løpetiden for den relaterte pensjonsforpliktelsen. Konsernet har fra og med 2012 lagt rente for obligasjon med fortrinnsrett (OMF) til grunn ved fastsettelse av diskonteringsrente da OMF er vurdert å være av høy kvalitet iht IAS 19 og gir dermed best tilnærming for riktig rentefastsettelse for diskonteringsformål.

Estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene resultatføres løpende direkte mot egenkapital over utvidet resultat.

Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

Innskuddsplaner

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor arbeidsgiver betaler et bidrag til den ansattes fremtidige pensjon. Arbeidsgivers plikter opphører når bidraget er betalt. Innskuddene kostnadsføres løpende som personalkostnad.

1-2.21 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljømessige utbedringer, restrukturering og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av en overføring av økonomiske ressurser og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Avsetning for restruktureringskostnader omfatter gebyr ved terminering av leiekontrakter og sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for fremtidige driftstap.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringsrentesats før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen. Økningen i forpliktelsen som følge av endret tidsverdi føres som rentekostnad.

1-2.22 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente metoden.

1-2.23 Inntektsføring

Salgsinntekter av tjenester regnskapsføres til virkelig verdi etter fradrag for returer, rabatter og avslag. Konsernernternt salg elimineres. Konsernets inntekter kommer i hovedsak fra; persontransport, godstransport og utleie og salg av eiendom.

- (a) *Salg av transport- og eiendomstjenester*
Salg av tjenester resultatføres i den perioden tjenesten leveres. Offentlig kjøp av persontrafikkjenester resultatføres i den perioden som leveransene foretas. Inntekter ved utleie av fast eiendom resultatføres over leieavtalens løpetid. Inntekt ved salg av eiendom resultatføres i den perioden risiko og kontroll er overført til kjøper. Som hovedregel innebærer dette at inntekten anses opptjent på overtakelsestidspunktet.
- (b) *Oppføring og utvikling av næringsbygg*
En del av konsernets virksomhet består av utvikling og oppføring av næringsbygg og boliger i egenregi eller gjennom deleide selskaper med en eller flere samarbeidspartnere. Inntektsføringen av disse prosjektene følger enten IAS 11 tilvirkningskontrakter eller IAS 18 Inntekter. IFRIC 15 klargjør hvorvidt IAS 11 eller IAS 18 skal benyttes. Det er bygningens karakter og kjøpers mulighet for påvirkning av sluttprosjektet som avgjør hvorvidt inntektsføringen skal skje i henhold til IAS 11 eller IAS 18.
- (c) *Inntekt fra utbytte*
Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

1-2.24 Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler (med fradrag for eventuelle økonomiske insentiver fra utleier) kostnadsføres lineært over leieperioden.

Leieavtaler hvor konsernet i hovedsak innehar all risiko og avkastning blir klassifisert som finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler blir ved leieperiodens begynnelse regnskapsført til det laveste av driftsmidlets virkelige verdi og nåverdi av fremtidige laveste leiebølper. Leiebetalingene blir fordelt mellom forpliktelse og finanskostnader. Varige driftsmidler avskrives lineært.

1-2.25 Utbytte

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld når utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen.

1-2.26 Vurdering av virkelig verdi

Tabell i note 15 viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger;

- Nivå 1: Virkelig verdi måles ved bruk av kvoterte priser fra aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser. Ingen justering foretas med hensyn til disse prisene.
- Nivå 2: Virkelig verdi bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen, (nivå 2). Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og baserer seg minst mulig på konsernets egne estimater.
- Nivå 3: Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke-observerbare input).

Nominell verdi minus nedskrivninger for inntrufne tap på kundefordringer og nominell verdi av leverandørgjeld antas omtrent å tilsvare postenes virkelige verdi.

1-3. Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger

Estimater og skjønsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige under nåværende omstendigheter.

1-3.1 Viktige regnskapsestimater og antakelser/forutsetninger

Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfallet. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

- (a) *Estimert verdifall på goodwill*
Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill. Gjennvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved kalkulasjoner av bruksverdi. Dette krever bruk av estimater. Det vises til note 6 for beskrivelse av nedskrivningstester goodwill og tilhørende sensitivitetsvurderinger.
- (b) *Inntektsskatt*
Konsernet skattlegges for inntekt innenfor mange jurisdiksjoner. Betydelig bruk av skjønn er påkrevd for å fastsette inntektsskatten for alle land under ett/samlet i konsernregnskapet. For mange transaksjoner og beregninger vil det være usikkerhet knyttet til den endelige skatteforpliktelsen. Konsernet regnskapsfører skatteforpliktelser knyttet til fremtidige avgjørelser i skatte-/tvistesaker, basert på estimater på om ytterligere inntektsskatt vil påløpe. Hvis det endelige utfall av sakene avviker fra opprinnelig avsatt beløp, vil avviket påvirke regnskapsført skattekostnad og avsetning for utsatt skatt i den perioden avviket fastslås.

- (c) *Virkelig verdi på derivater og andre finansielle instrumenter*
Fastsettelse av virkelig verdi på finansielle instrumenter foretas basert på et verdsettelseshierarki med tre nivåer som spesifisert i pkt. 1-2.26 ovenfor.
- (d) *Anleggsmidler*
Konsernet må løpende vurdere forventet brukstid og forventet restverdi på anleggsmidler. Dette har betydning for de årlige avskrivningene. Videre må konsernet vurdere hvorvidt det er behov for å gjøre nedskrivninger til gjenvinnbart beløp på anleggsmidler og immaterielle eiendeler inkludert goodwill. Disse vurderingene involverer en stor grad av skjønn.
- (e) *Pensjonsforpliktelser*
Konsernet har betydelige forpliktelser knyttet til de ansattes opptjente pensjonsrettigheter. Beregningene som ligger til grunn for dette innebærer at konsernet må fastsette en rekke økonomiske og demografiske forutsetninger. Endringer i disse forutsetningene kan gi betydelig utslag på de beregnede forpliktelser og for fremtidige pensjonskostnader. Det vises til note 20 for nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn. I noten er innarbeidet sensitivitetsanalyse som viser hvor påvirkelige beregningene er i forhold til endringer i sentrale forutsetninger. Estimatavvik som oppstår ved endringer av forutsetninger føres løpende over utvidet resultat med direkte effekt for egenkapitalen etter fradrag for utsatt skatt.
- (f) *Eiendeler og gjeld til virkelig verdi*
Konsernet har enkelte finansielle eiendeler, finansielle derivater og langsiktig gjeld regnskapsført til virkelig verdi. Beregning av virkelig verdi innebærer betydelig grad av skjønn og ledelsen må gjøre estimater. Estimaten er i hovedsak basert på observerbare priser, og dette kan endres over tid. Endringer i forutsetningen vil medføre endringer i balanseførte verdier med effekter over resultatregnskapet.
- (g) *Investerings eiendom til virkelig verdi.*
Ved estimering av virkelig verdi på investerings eiendom legges estimater og antakelser/forutsetninger til grunn. Yieldnivå/avkastningskrav og markedsleien er de viktigste faktorene. Endring av disse kan medføre vesentlige endringer i resultatførte verdiendringer og balanseført verdi på investerings eiendommer. En sensitivitetsanalyse knyttet til disse faktorene er presentert i note for investerings eiendommer.

2 Aksjer i datterselskap

Tabellen viser **morselskapets direkte eide investeringer**. Konsernet består i tillegg av selskaper og eierinteresser i indirekte eie.

Datterselskap	Etablerings-/anskaffelsestidspunkt	Kontoradresse	Stemme/res.andel	Bokført egenkapital	Årets resultat
Nettbuss AS	1. des. 1996	Oslo	100 %	461	32
Rom Eiendom AS	18. des. 1998	Oslo	100 %	2 256	446
Arrive AS	1. jul. 2001	Oslo	100 %	34	-6
Arrive Systems AS	28. nov. 1995	Oslo	100 %	1	0
NSB Trafikkservice AS	1. okt. 2001	Oslo	55 %	12	6
Finse Forsikring AS	1. des. 2001	Oslo	100 %	195	5
CargoNet AS	1. jan. 2002	Oslo	100 %	112	-62
Mantena AS	1. jan. 2002	Oslo	100 %	115	20
NSB Gjøvikbanen AS	1. apr. 2005	Oslo	100 %	6	1
Svenska Tågkompaniet AB	1. jan. 2007	Gävle	100 %	20	10
Tømmervogner AS ¹	31. des. 2008	Oslo	45 %	-2	0
Banestasjoner AS	2. jan. 2002	Oslo	100 %	0	0
Rom Eiendom II AS	6. mai 2011	Oslo	100 %	0	0
SUM				3 210	452

¹Resterende aksjer eies av CargoNet AS.

Det er oppgitt 100 % av bokført egenkapital i selskapene pr. 31.12.2012

3 Konsern- og virksomhetsstruktur

NSB driver virksomhet i Norge, Sverige og Danmark. Virksomheten styres i virksomhetsområder som avviker noe fra den organisatoriske struktur:

- I Persontog inngår hele virksomheten i NSB AS, NSB Gjøvikbanen AS samt Svenska Tågkompaniet AB.
- Bussvirksomheten omfatter aktiviteten i Nettbuss-konsernet.
- Godsvirksomheten omfatter aktiviteten i CargoNet-konsernet.
- Eiendomsvirksomheten er samlet i Rom Eiendom-konsernet.
- Togvedlikeholdsvirksomheten er samlet i Mantena-konsernet
- I tillegg er det Støttefunksjoner som omfatter virksomheten i togrenholdsselskapet, NSB Trafikkservice AS og captive Finse Forsikring AS.

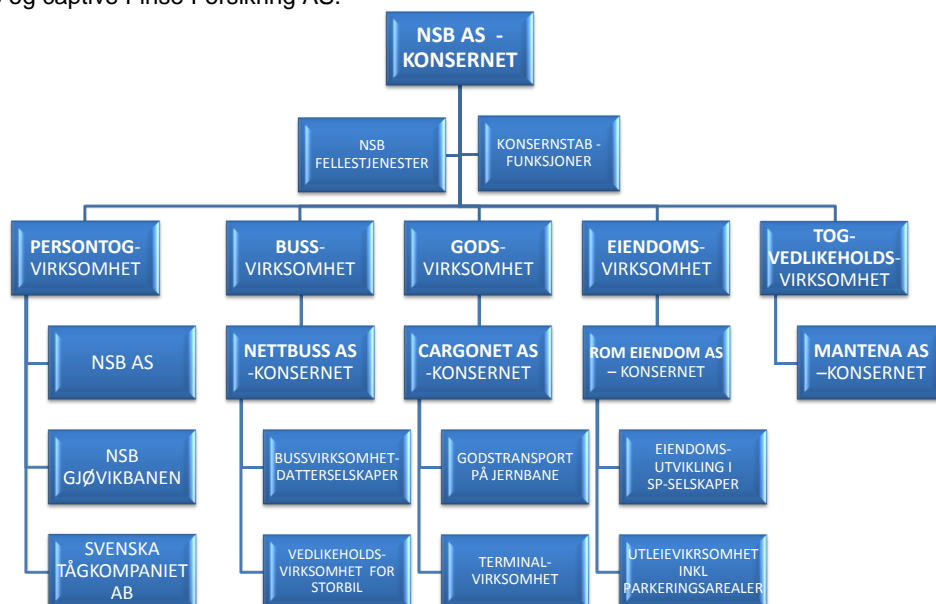
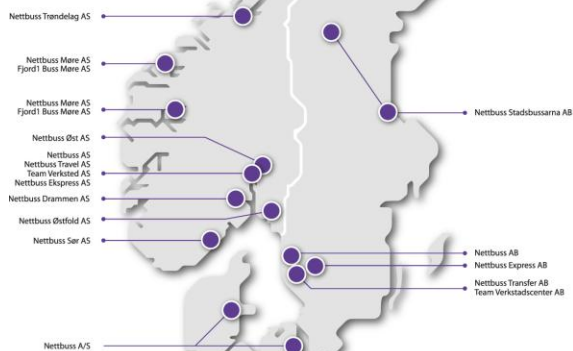

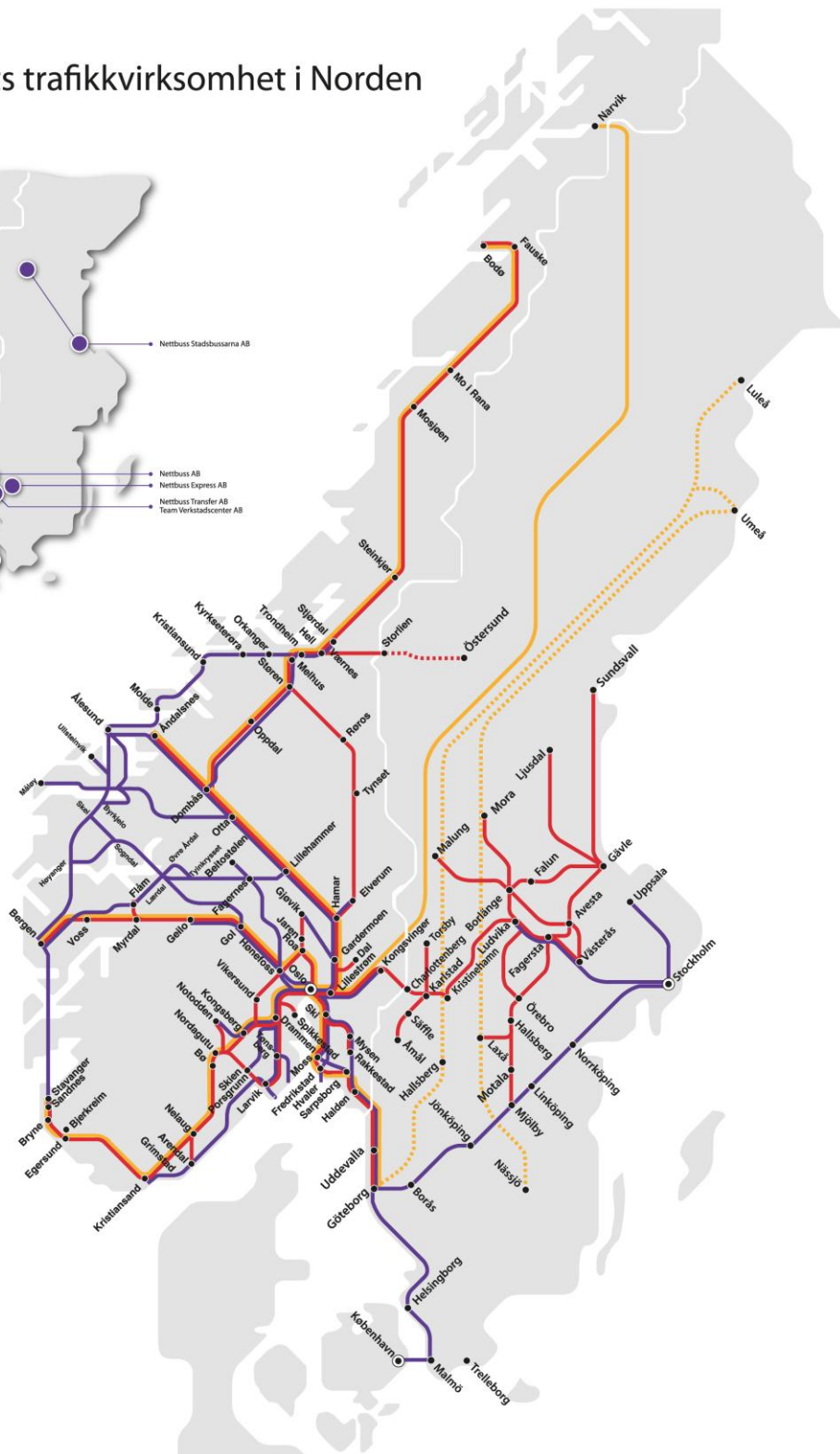
Fig. Pr 1. januar 2013

4. NSB-konsernets trafikkvirksomhet i Norden

Nettbuss i Skandinavia

- Persontog
- Nettbuss
- CargoNet
- ⋯ Trekketjeneste

Kart pr 31.desember 2012

5 Segmentinformasjon

Virksomhetssegmenter

Per 31. desember 2012 har konsernet virksomhet innen følgende hovedsegmenter:

- (1) Persontog: persontransportvirksomhet med tog
- (2) Buss: persontransportvirksomhet med buss
- (3) Gods: godstransport med tog
- (4) Togvedlikehold: vedlikehold og reparasjonsarbeid på gods- og persontog
- (5) Eiendom: utleie og utvikling av eiendom

I støttefunksjoner inngår virksomhet i NSB Trafikkservice AS, samt administrative støttefunksjoner ved Finse Forsikring AS og Arrive AS.

Segmentresultater

2012 (MNOK)	Tog ved-							Konsern
	Persontog	Buss	Gods	likehold	Eiendom	Støtte	Eliminert	
Driftsinntekter	5 849	5 598	1 094	1 498	1 369	303	-1 931	13 780
Driftskostnader	4 915	4 950	1 098	1 436	410	291	-1 931	11 169
Av- og nedskrivninger	561	661	66	32	82	17		1 419
Driftsresultat	372	-13	-70	30	877	-5	0	1 192
Andel resultat i tilknyttede selskaper	10	8	0	13	0	0	0	31
Ureal. verdiendr. investeringseiendom					-42			-42
Resultat før finansposter	382	-5	-70	43	835	-5	0	1 181
Finansielle poster								-328
Resultat før skattekostnad								853
Skattekostnad								-124
Periodens resultat								729

Segment eiendeler	8 594	4 384	851	847	7 913	595		23 184
Investeringer	1 873	865	10	50	475	13		3 286

Eliminering omfatter interne transaksjoner og poster i konsernet, herunder interne handelstransaksjoner og leie av driftsmidler.

Segmenteiendeler er avstemt mot virksomhetens eiendeler og forpliktelser som følger

Segmenteiendeler	23 184
Ikke allokert; Derivater	867
Total	24 051

2011 Omarbeidet (MNOK)	Togved-							Konsern
	Persontog	Buss	Gods	likehold	Eiendom	Støtte	Eliminert	
Driftsinntekter	5 380	4 864	1 452	1 525	808	299	-2 000	12 328
Driftskostnader	4 836	4 246	1 578	1 479	344	279	-2 000	10 762
Av- og nedskrivninger	547	515	76	28	77	11	0	1 254
Driftsresultat	-3	103	-202	18	387	9	0	312
Andel resultat i tilknyttede selskaper	-1	1				5		5
Ureal. verdiendr. investeringseiendom					106			106
Resultat før finansposter	-4	104	-202	18	493	14	0	423
Finansielle poster								-342
Resultat før skattekostnad								81
Skattekostnad								-55
Periodens resultat								26

Segment eiendeler	7 381	3 814	696	875	7 537	573		20 876
Investeringer	788	546	27	49	90	17		1 517

Segmenteiendeler er avstemt mot virksomhetens eiendeler og forpliktelser som følger

Segmenteiendeler	20 876
Ikke allokert; Derivater	1 060
Total	21 936

2011 (MNOK)	Togved- likehold							Konsern
	Persontog	Buss	Gods	Eiendom	Støtte	Eliminert		
Driftsinntekter	5 380	4 864	1 452	808	1 626	-1 802	12 328	
Driftskostnader	4 863	4 265	1 600	349	1 560	-1 802	10 835	
Av- og nedskrivninger	546	514	76	110	40	0	1 286	
Driftsresultat	-29	85	-224	349	26	0	207	
Andel resultat i tilknyttede selskaper	-1	1			5		5	
Ureal. verdiendr. investeringseiendom								
Resultat før finansposter	-30	86	-224	349	31	0	212	
Finansielle poster							-342	
Resultat før skattekostnad							-130	
Skattekostnad							4	
Periodens resultat							-126	

Segment eiendeler	7 382	3 814	696	5 601	1 448	0	18 941
Investeringer	788	546	27	90	66	0	1 517

Segmenteiendeler er avstemt mot virksomhetens eiendeler og forpliktelser som følger

Segmenteiendeler	18 941
Ikke allokert;	
Derivater	1 060
Total	20 001

Salgsanalyse per kategori

	2012	2011
Transportinntekter	11 838	11 001
Resultat ved salg av utviklingseiendom og salgsgvinster	720	322
Andre driftsinntekter	1 222	1 005
Sum	13 780	12 328

Det vesentligste av konsernets virksomhet er innenfor Norge. Konsernet har i tillegg noe virksomhet i Sverige og Danmark.

Informasjon om viktige kunder

Konsernet har én kunde som utgjør mer enn 10 % av driftsinntektene. Statens kjøp av tjenester fra NSB-konsernet fremkommer i note 30.

6 Immaterielle eiendeler

	Goodwill	Øvrige	Sum
Balanse 1. januar 2012			
Akkumulert anskaffelseskost	426	119	545
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-286	-105	-391
Sum	140	14	154
Regnskapsåret 2012			
Inngående balanse	140	14	154
Tilgang	3	0	3
Nedskrivninger	-60	0	-60
Årets avskrivninger	0	-5	-5
Sum	83	9	92
Balanse 31. desember 2012			
Akkumulert anskaffelseskost	222	117	339
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-139	-108	-247
Sum	83	9	92

Akkumulert anskaffelseskost og av- og nedskrivninger på 211 MNOK er tilbakeført for immaterielle eiendeler som ikke eksisterer lenger.

	Goodwill	Øvrige	Sum
Balanse 1. januar 2011			
Akkumulert anskaffelseskost	422	119	541
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-243	-72	-315
Sum	179	47	226
Regnskapsåret 2011			
Inngående balanse	179	47	226
Oppkjøp av datterselskap	4	0	4
Nedskrivninger	-43	-13	-56
Årets avskrivninger	0	-20	-20
Sum	140	14	154
Balanse 31. desember 2011			
Akkumulert anskaffelseskost	426	119	545
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-286	-105	-391
Sum	140	14	154

Goodwill gjelder Nettbuss-konsernet og fordeler seg som følger:

	2012	2011
Norge	84	140

Nedskrivningstester for Goodwill

Nedskrivning av goodwill vurderes årlig ved sammenstilling av balanseført verdi mot gjenvinnbart beløp.

Konsernet har vurdert og fastsatt hva som er naturlige kontantgenererende enheter (CGU) knyttet til de enkelte erverv. Det er i 2012 foretatt en revurdering knyttet til allokering av goodwill. Revurderingen er avledet av de endringer som har skjedd innenfor rutebussnæringen de senere årene med overgang til anbudsregime, som har medført at alle skal ha samme mulighet til å vinne en anbudskonkurranse og oppnå avtale med anbudsgiver. Estimeringsperioden ved impairment-test av bokført goodwill er derfor tilpasset gjeldende kontraktsperiode.

Nettbusskonsernet har vurdert hva som er naturlig kontantgererende enhet knyttet til de enkelte erverv. Det er bokført goodwill på følgende CGUer per 31.12.12:

Timeekspressen	Nettbuss Øst AS	Team Verksted konsern
Rige Bil og Hengerservice AS	Flybuss i Trøndelag	Last og Buss Vest AS

Gjenvinnbart beløp av en kontantgenererende enhet beregnes ut i fra kalkyler basert på hvilken verdi eiendelen vil gi for virksomheten. Det brukes likviditetsprognoser basert på budsjett godkjent av ledelsen for en femårs periode. De kontantstrømmene som er avhengig av avtale-/anbudsperiode begrenses til utløp av anbud/avtale. For kommersielle avtaler utledes kontantstrømmer etter de fem første årene ved hjelp av de estimerte vekstratene som er presentert nedenfor.

Forutsetninger benyttet ved beregning av gjenvinnbare beløp

Vekstrate ¹	2,50 %
Diskonteringsatts ²	10,21 %

1. Veid gjennomsnittsvest brukt til å utlede kontantstrømmer utover budsjettperioden.
2. Rentessats før skatt som er benyttet til å diskontere kontantstrømmene.

Disse forutsetningene benyttes for analysen av hver enkelt kontantgenererende enhet innen virksomhetssegmentet. Ledelsen har fastsatt budsjetterte dekningsbidrag basert på tidligere presentasjoner og forventninger til markedsutviklingen. Benyttet diskonteringsatts er før skatt og gjenspeiler spesifikk risiko for det relevante segmentet. Gjenvinnbart beløp fra de kontantgenererende enhetene (CGUene) basert på bruksverdi er høyere enn de balanseførte verdiene. Forutsatt at øvrige forutsetninger holdes konstant viser sensitivitetsberegninger knyttet til en økning i rentenivået med 1 % av balanseført verdi av goodwill vil reduseres med 2 MNOK.

7 Varige driftsmidler

	Maskin og utstyr	Transport- midler	Tomt og bygning	Del leveranse tog	Anlegg under utførelse	Sum
Balanse 1. januar 2012						
Akkumulert anskaffelseskost	2 472	16 964	1 408	1 221	1 685	23 750
Akkumulerte avskrivninger	-1 812	-9 544	-758			-12 114
Sum	660	7 420	650	1 221	1 685	11 636
Regnskapsåret 2012						
Inngående balanse	660	7 420	650	1 221	1 685	11 636
Omk. 1. januar til investeringseiendom			-232			-232
Sum etter omklassifisering 1. januar	660	7 420	418	1 221	1 685	11 404
Omregningsdifferanser		-29				-29
Oppkjøp av datterselskap	24	685	98			807
Akk.avskr. oppkjøp datterselskaper	-16	-441	-27			-484
Tilgang	93	809	625	543	1 075	3 145
Avgang	-95	-614	-78			-787
Akkumulerte avskrivninger avganger	88	498	41			627
Overført mellom anleggsgrupper	116	2 761	419	-1 402	-1 894	0
Overført til investeringseiendom			-69			-69
Overført fra utviklingseiendom			588			588
Årets avskrivninger	-196	-1 014	-98			-1 308
Årets nedskrivninger	-1	-43	-2			-46
Sum	673	10 032	1 915	362	866	13 848
Balanse 31. desember 2012						
Akkumulert anskaffelseskost	2 610	20 576	2 759	362	866	27 173
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 937	-10 544	-844			-13 325
Sum	673	10 032	1 915	362	866	13 848
Balanse 1. januar 2011						
Akkumulert anskaffelseskost	2 310	16 593	1 507	1 145	1 552	23 108
Akkumulerte avskrivninger	-1 633	-9 114	-670			-11 417
Sum	677	7 479	837	1 145	1 552	11 690
Regnskapsåret 2011						
Inngående balanse	677	7 479	837	1 145	1 552	11 690
Omregningsdifferanser		-1				-1
Oppkjøp av datterselskaper	2					2
Akk. avskr. oppkjøp av datterselskaper	-2					-2
Tilgang	168	997	128	167	1 248	2 708
Avgang	-8	-625	-227	-91	-1 115	-2 066
Akkumulerte avskrivninger avganger	4	478				482
Overført mellom anleggsgrupper						
Årets avskrivninger	-181	-881	-88			-1 150
Årets nedskrivninger		-27				-27
Sum	660	7 420	650	1 221	1 685	11 636
Balanse 31. desember 2011						
Akkumulert anskaffelseskost	2 472	16 964	1 408	1 221	1 685	23 751
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 812	-9 544	-758			-12 114
Sum	660	7 420	650	1 221	1 685	11 636

Avskrivningstid benyttet: 5-30 år 5-30 år 0-50 år

Finansiell leasing

Varige driftsmidler er anskaffet gjennom en finansiell leieavtale som inkluderer følgende:

	2012	2011
Balansført anskaffelseskost vedrørende finansielle leieavtaler	105	155
Akkumulerte avskrivninger	-45	-60
Balansført verdi 31. des.	60	95
Langsiktig leasingforpliktelse	3	34

Langsiktig leasing betyr perspektiv på mer enn 1 år.

Avtalen gjelder leie av driftsmidler i bussvirksomheten.

Rettighetene til den leide eiendelen tilfaller utleier ved mislighold knyttet til betaling av fremtidige leieforpliktelser.

8 Investeringseiendommer

Oversikt over investeringseiendommer vurdert til virkelig verdi

Dato	31.des.12	31.aug.12	30.apr.12	31.des.11	31.aug.11	30.apr.11	01.jan.11
Verdi i MNOK	3 351	3 228	3021	3021	2 983	2790	2642

Definisjon og avgrensning mellom ulike typer eiendommer i NSB-konsernet

Konsernets eiendomsportefølje er sammensatt og består av driftsrelatert eiendom (IAS 16), investeringseiendom (IAS 40) og utviklingseiendom (IAS 2).

Investeringseiendom er eiendom som benyttes for å opptjene leieinntekter og /eller for verdistigning.

Det foreligger nær og sammensatt tilknytning mellom driftsrelaterte eiendommer (IAS 16) og investerings-eiendom (IAS 40) med en rekke kombinerte eiendommer. For kombinerte bygg som kan seksjoneres for salg vurderes de enkelte areal, deler av eiendommen hver for seg. Bygg eller deler av bygg som leies ut langsiktig eksternt på markedsmessige vilkår klassifiseres som investeringseiendom og vurderes i henhold til IAS 40. Bygg eller deler av bygg som benyttes innenfor konsernets virksomhet vurderes som driftsrelatert eiendom i henhold til IAS 16.

Eiendommer hvor intensjonen er videreutvikling for salg er behandlet som utviklings eiendom (IAS 2) selv om eiendommene midlertidig er utleid på korte avtaler.

Areal som endrer karakter fra driftsrelatert eiendom eller utviklingseiendom til investerings-eiendom eller omvendt må omklassifiseres. Omklassifisering vil skje på det tidspunkt det foreligger endret formål og bruk for den aktuelle eiendom på permanent basis. Dette har aktualisert seg for enkelte og medført reklassifiseringer som nærmere spesifisert i tabellen nedenfor. Verdiendring ved reklassifisering føres over utvidet resultat.

Virkelig verdi

Investeringseiendommene i eiendomsporteføljen vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendom kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Verdsettelsesmetodikk

Porteføljens verdi fastsettes primært ved hjelp av en verddivurderings modell for estimering av virkelig verdi. Som et supplement foretas det eksternt markedsbasert verddivurdering for et representativt utvalg av porteføljen. Det er på forhånd fastsatt et pålitelighetsintervall for akseptable avvik mellom de to verddivurderingene. Eventuelle avvik utover pålitelighetsintervallet per eiendom analyseres for kartlegging av årsak og vurdering av hvorvidt det er forhold som også kan gi vesentlig avvik i estimert virkelig verdi for totalporteføljen.

Estimering av virkelig verdi

Verdifastsettelse i henhold til primær verddivurderingsmodell er ved årsslutt foretatt med bistand av eksternt verdsetter. For mindre eiendommer med årlige leieinntekter under 150 TNOK er det foretatt intern verddivurdering basert på en forenklet yield-beregning.

Virkelig verdi som grunnlag for omarbeidelse av sammenligningstall for 2011 er gjennomført med utgangspunkt i verddivurdering per 30.april 2012 og justert i henhold til historiske indekser mottatt fra eksterne verdsettere.

Estimering av virkelig verdi i primær verddivurderingsmodell beregnes på grunnlag av fremtidige løpende kontantstrømmer redusert med eierkost diskontert til dagens verdi innenfor en definert tidsperiode. Til grunn for diskonteringen er det fastsatt nominelt avkastningskrav.

Verddivurderingen er foretatt med utgangspunkt i en oversikt over alle leiekontrakter sammenholdt med areal-lister og oversikter over ledige lokaler på den enkelte eiendom. Kontraktfestet leie legges til grunn for løpende kontrakter, mens det etter utløp av kontraktens leieperiode estimeres en markedsleie. Etter utløpet av definert tidsperiode beregnes en diskontert terminalverdi basert på antatt evigvarende kontantstrøm med basis i markedsleie på alle areal etter reduksjon for eierkost. Summen av nåverdien fra tidsdefinert periode og terminalverdi utgjør eiendommens virkelig verdi.

For ikke utleid areal ved rapporteringstidspunktet estimeres en markedsleie fra det tidspunkt en forventer at arealet blir leid ut. Markedsleie for den enkelte eiendom vurderes ut i fra eiendommens lokalisering og standard.

Eierkost er den eierspesifikke kostnaden som er lagt til grunn for å kunne forsvare fremtidig leieinntekter på arealet. Ved beregningen legges det til grunn en estimert eierkostnad per m2.

Avkastningskravet reflekterer markedsrisikoen i verddivurderingsmodellen. Realavkastnings-kravet beregnes med utgangspunkt i 10 års statsobligasjonsrente, bankenes spread, påslag for bankmarginer og eiendomsspesifikk risiko. Dette representerer prime lokalisering i Oslo. I tillegg tas det hensyn til eiendommens geografiske plassering i forhold til et storområde (by/distrikt), nærområde (senter/knutepunkt), type eiendom (kontor/lager/butikk), byggets standard, leieforhold og risiko for ledige areal.

Forhold som kan påvirke estimert verdi gjennom redusert realiserbarhet tas hensyn til ved estimering av virkelig verdi.

Markedsverdivurdering

For tredje tertial 2012 ble det foretatt ekstern markedsverdivurdering for et utvalg på 8 eiendommer som samlet representerer 46 prosent av porteføljeværdien. Utvalget er gjort på rullerende basis gjennom året og utgjør samlet 56 prosent.

Avvik mellom verdivurdering lagt til grunn i regnskapet per 31. desember og foretatt markedsverdivurdering for utvalgte eiendommer ligger innenfor fastsatt pålitelighetsintervall på pluss/minus 5 %. Det er foretatt analyse av avvik for enkelte eiendommer som tilsier at det ikke skal foreligge avvik av vesentlig betydning for totalporteføljen.

Verdiutvikling og sensitivitet

- Det er for året identifisert netto negative endringer i markedsverdien i konsernets investeringseiendommer på 42 MNOK som er resultatført pr.31. desember.
- Verdiendringer ved omklassifiseringer av eiendommer fra driftsrelatert eiendom og utviklingsporteføljen har medført positiv verdiendring per 31. desember på 79 MNOK som er ført under utvidet resultat.

Estimert virkelig verdi er særlig sensitive for endring i avkastningskrav /yield og forutsetninger om utvikling i kontraktsleie.

Følgende sensitivitets analyse er foretatt:

Endring i forutsetninger:	Endringer i eiendomsporteføljen	
Reduksjon med 25 basispunkter på 1. års direkte yield	184,4 MNOK	6,04 %
Økning med 25 basispunkter på 1. års direkte yield	-166,2 MNOK	-5,44 %
Økning i fremtidig kontraktsleie med 5 %	191,6 MNOK	5,70 %

Oversikt effekt prinsippendring og verdiendring investeringseiendommer

	2012	2011
Inngående balanse investeringseiendom 1. januar før overgang til virkelig verdi	854	872
Omklassifisering fra varige driftsmidler	232	-22
Inngående balanse 1. januar før overgang til virkelig verdi	1 086	850
Verdiendringer inv.eiendom som følge av overgang virkelig verdi	1 935	1 792
Balansført verdi 1. januar - omarbeidet	3 021	2 642
Omklassifisering fra varige driftsmidler	69	0
Omklassifisering fra utviklingsportefølje	101	0
Tilgang /påkostninger	126	235
Avgang	-3	0
Verdiregulering som følge av endring i markedsverdi	-42	106
Verdiregulering ved omklassifisering ført under utvidet resultat	80	0
Reduserte avskrivninger ved omarbeidelse sammenligningstall ved prinsippendring	0	38
Balansført verdi ved utgangen av perioden	3 351	3 021

Oversikt over leieinntekter og kostnader

	2012	2011
Leieinntekter fra investeringseiendommer	193 869	175 213
Direkte driftskostnader fra investeringseiendommer som genererte leieinntekter i løpet av perioden	78 839	72 459
Direkte driftskostnader fra investeringseiendommer som ikke genererte leieinntekter i løpet av perioden	5 032	4 625
Sum	109 998	98 129

9 Investeringer i tilknyttede selskaper

	2012	2011
Balansført verdi 1. jan.	61	65
Tilgang av tilknyttede selskaper	3	0
Avgang tilknyttede selskaper	0	-1
Andel av resultat	31	5
Omregningsdifferanser	1	0
Andre bevegelser i egenkapitalen	-5	-8
Sum balansført verdi 31. des.	91	61

Andel av resultat er etter fradrag for skatt og det tilknyttede selskapets ikke-kontrollerende eierinteresser samt fradrag for utbetalt utbytte.

Investeringer i tilknyttede selskap per 31. des. 2012 inkluderer goodwill på 1 MNOK (1 MNOK).

Resultat, eiendeler og gjeld i tilknyttede selskapene, hvorav ingen er børsnoterte, er følgende:

2012	Registrert i	Eiendeler	Gjeld	Inntekt	Årsresultat	Eierandel %
Oslo S Parkering AS	Oslo	129	83	39	23	25 %
Ålmhults Terminal AB	Ålmhult	4	1	1	0	33 %
Nordlandsbuss AS	Bodø	85	74	90	1	34 %
Nor-Way Bussekspress AS	Oslo	20	7	47	2	25 %
Interoperabilitetstjenester AS	Oslo	25	23	18	0	33 %
Roslagståg AB	Gävle	3	0	4	11	40 %
Strømstad-Tanum Buss AB	Tanumshede	17	16	18	0	40 %
Kjellgrens Busstrafikk AB	Tranemo	22	19	14	0	40 %
Peer Gynt Tours AS	Oslo	6	3	25	0	34 %
Tunnelbanan Teknik Stockholm AB	Stockholm	96	66	251	12	50 %
Minibuss 247 AS	Våler	11	4	26	4	49 %
Real Rail AB	Stockholm	33	29	86	1	40 %
Larsens Last og Buss AS	Sande	4	2	9	1	49 %
Sjøholt Last og Buss AS	Ørskog	3	1	6	0	49 %
Totalt		458	328	634	55	

2011	Registrert i	Eiendeler	Gjeld	Inntekt	Årsresultat	Eierandel %
Oslo S Parkering AS	Oslo	131	88	36	21	25 %
Ålmhults Terminal AB	Ålmhult	5	1	1	0	33 %
Nordlandsbuss AS	Bodø	91	81	83	-2	34 %
Nor-Way Bussekspress AS	Oslo	20	8	47	2	25 %
Elverum Rutebilstasjon AS	Elverum	0	0	0	0	50 %
Interoperabilitetstjenester AS	Oslo	27	25	11	1	33 %
Roslagståg AB	Gävle	50	36	233	0	40 %
Samtrafiken i Sverige	Stockholm	0	0	0	0	
Strømstad-Tanum Buss AB	Tanumshede	20	18	18	-1	40 %
Kjellgrens Busstrafikk AB	Tranemo	18	16	12	0	40 %
Peer Gynt Tours AS	Oslo	4	2	24	1	34 %
Tunnelbanan Teknik Stockholm AB	Stockholm	214	168	573	0	50 %
Minibuss 24 7 AS	Våler	6	3	14	1	49 %
Totalt		325	242	246	23	

10 Beholdning utviklingseiendommer og varer

	2012	2011
Komponenter	416	421
Varer under tilvirkning	10	24
Ferdig tilvirkede varer	9	8
Sum beholdning varer	435	453

Beholdning utviklingseiendommer under utvikling for salg	1991	2 557

Sum beholdning utviklingseiendommer og varer	2 426	3 010

Det vises til note 33 for nærmere beskrivelse av aktuelle utviklingsprosjekter.

For overføring fra utviklingseiendom til driftsrelatert eiendom og investeringseiendom vises til henholdsvis note 7 og 8. Balanseført verdi av utviklingseiendommer på 846 MNOK (1 036 MNOK) er stilt til sikkerhet for pantesikret gjeld som beskrevet i note 18.

11 Eiendeler for salg

Det forelå ingen eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg per 31.12.2012 eller 31.12.2011

12 Kundefordringer og andre fordringer

	2012	2011
Kundefordringer	936	870
Avsetning for tap	-24	-22
Kundefordringer netto	912	848
Forskuddsbetaling	410	316
Andre fordringer	434	432
Sum kundefordringer og andre fordringer	1 756	1 596

Bokført verdi av kundefordringer, forskuddsbetaling og andre fordringer tilsvarer virkelig verdi. Kundefordringer inneholder i hovedsak godsinntekter, utleieinntekter og uavregnet avtalt kjøp fra fylkeskommuner.

Forfalte fordringer med fordeling etter forfallstidspunkt:

	2012	2011
Forfalte fordringer på balansedagen	171	192
Fordringer forfalt med 0 - 2 mnd	117	127
Fordringer forfalt med 2 - 6 mnd	17	36
Fordringer forfalt med mer enn 6 mnd	37	29

13 Derivater

	2012		2011	
	Eiendeler	Forpliktelser	Eiendeler	Forpliktelser
Rente- og valutaswapper	867	-393	1 055	-271
Energikontrakter	0	-5	5	-6
Sum	867	-398	1 060	-277

Konsernet benytter ikke sikringsbokføring. Verdiendringer med måling av derivater til virkelig verdi resultatføres løpende. Derivater er klassifisert som kortsiktige eiendeler og forpliktelser. Energikontrakter omfatter økonomisk sikring av både strøm og diesel.

Endringer av virkelig verdi på derivater:

	2012	2011
Periodens endring av virkelig verdi:	-314	245
Akkumulert endring av virkelig verdi:	469	782

Rente- og valutaswapper

Den nominelle hovedstolen på utestående renteswapper per 31. desember 2012 var 11 475 MNOK (10 993 MNOK). Per 31. desember 2012 varierte den faste renten fra 3,55 % til 5,25 % (3,55 % til 5,25 %) og de flytende rentesatsene var 6M NIBOR + margin.

14 Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

	2012	2011
Børsnoterte verdipapirer:		
Aksjer og andre noterte verdipapirer – Europa	46	42
Obligasjoner og sertifikater	323	313
Sum	369	355

Virkelig verdi er basert på endringer i opprinnelig rente, valutakurs og spread (på opptakstidspunktet) i forhold til markedsrenter, kurser og spread på balansedatoen.

Effektiv rentesats på kortsiktige plasseringer av verdipapirer var på 2,9 % per 31. desember (3 %) og plasseringene har en gjennomsnittlig løpetid på 77 dager.

Effektiv rentesats på kortsiktig plasseringer i bank var på 3,4 % per 31. desember (3,3 %)

Endringer av virkelig verdi på børsnoterte verdipapirer

	2012	2011
Periodens verdiendringer	4	-3
Akkumulert verdiendringer	2	-2

15 Finansielle instrumenter etter kategori

Eiendeler 31. desember 2012	Utlån og fordringer	Eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Sum
	Finansielle anleggsmidler	67	0
Derivater	0	867	867
Kundefordringer og andre fordringer (ekskl. forskuddsbetaling)	1 346	0	1 346
Finans. eiendeler til virkelig verdi over resultat	0	369	369
Kontanter og bankinnskudd	1 184	0	1 184
Sum	2 597	1 236	3 833

Forpliktelser

Lån (ekskl. finansielle leieavtaler)	7 168	1 966	9 134
Finansielle leieavtaler	0	32	32
Derivater	398	0	398
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	0	3 556	3 556
Sum	7 566	5 554	13 120

Forpliktelser til virkelig verdi over resultatet	Andre forpliktelser til amort. kost	Sum
7 168	1 966	9 134
0	32	32
398	0	398
0	3 556	3 556
7 566	5 554	13 120

Eiendeler 31. desember 2011

Finansielle anleggsmidler	67	0	67
Derivater	0	1 060	1 060
Kundefordringer og andre fordringer (ekskl. forskuddsbetaling)	1 280	0	1 280
Finans. eiendeler til virkelig verdi over resultat	0	355	355
Kontanter og bankinnskudd	1 208	0	1 209
Sum	2 556	1 415	3 971

Utlån og fordringer	Eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Sum
67	0	67
0	1 060	1 060
1 280	0	1 280
0	355	355
1 208	0	1 209
2 556	1 415	3 971

Forpliktelser

Lån (ekskl. finansielle leieavtaler)	6 960	1 079	8 039
Finansielle leieavtaler	0	55	55
Derivater	277	0	277
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	0	3 372	3 372
Sum	7 237	4 506	11 743

Forpliktelser til virkelig verdi over resultatet	Andre forpliktelser til amort. kost	Sum
6 960	1 079	8 039
0	55	55
277	0	277
0	3 372	3 372
7 237	4 506	11 743

Følgende tabell presenterer selskapets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2012.

Fin. eiendeler til virkelig verdi over resultatet:

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Derivater benyttet til sikring	0	0		0
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg:				
-Gjeldsinstrumenter	0	1 236	0	1 236
Sum eiendeler	0	1 236	0	1 236

Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet:

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Lån og påløpte renter	0	7 168	0	7 168
Derivater benyttet til sikring	0	398	0	398
Sum forpliktelser	0	7 566	0	7 566

Følgende tabell presenterer selskapets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2011.

Fin. eiendeler til virkelig verdi over resultatet:

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Derivater benyttet til sikring	0	1 060	0	1 060
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg:				
-Gjeldsinstrumenter	0	355	0	355
Sum eiendeler	0	1 415	0	1 415

Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet:

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Lån og påløpte renter	0	6 960	0	6 960
Derivater benyttet til sikring	0	277	0	277
Sum forpliktelser	0	7 237	0	7 237

16 Kontanter og bankinnskudd

	2012	2011
Kontanter og bankinnskudd	1 184	1 208
Herav bundne skattetrekkmidler 143 MNOK (135 MNOK), og 88 MNOK (83 MNOK) plassert i Finse Forsikring AS.		

17 Aksjekapital og overkurs

	Antall aksjer	Ordinære aksjer	Overkurs MNOK	Sum MNOK
Aksjer 1. januar 2011	3 685 500	3 685 500	1 850	5 536
Aksjer 1. januar 2012	3 685 500	3 685 500	1 850	5 536
Aksjer 31. desember 2012	3 685 500	3 685 500	1 850	5 536

Selskapet har kun én aksjeklasse, og hver aksje er pålydende NOK 1.000,-. Det har ikke vært kapitalendringer i 2012 eller 2011.

Det er ikke foretatt utbetaling av utbytte for regnskapsåret 2011. Det er foreslått utdeling av 176 MNOK i utbytte for 2012. Vedtak fattes på den ordinære generalforsamlingen i 2013.

18 Lånegjeld

	2012	2011
Langsiktige lån		
Pantelån	380	835
Obligasjonslån målt til virkelig verdi	7 026	6 879
Obligasjonslån målt til amortisert kost	1 147	0
Gjeldsbrev og andre lån, inkl. finansielle leieforpliktelse	210	207
Sum	8 763	7 921

	2012	2011
Kortsiktige lån		
Kortsiktig del av langsiktig gjeld	142	81
Andre lån	260	92
Sum	402	173
Sum lån	9 166	8 094

Nominell verdi langsiktig rentebærende gjeld	2012	2011
1. januar	6889	5123
Endring under året	1045	1766
31. desember	7934	6889

Virkelig verdi av obligasjonslån som regnskapsmessig er målt til amortisert kost utgjør 1 323 MNOK (0 MNOK).

Lån inkluderer sikrede forpliktelse (banklån og andre sikrede lån) på totalt 476 MNOK (934 MNOK), herav pantelån på 381 MNOK (835 MNOK). Konsernet har ikke benyttet tilgjengelige trekkrettigheter.

Alle eksisterende obligasjonslåns-utstedelse er tatt opp under låneprogrammet Euro Medium Term Note (EMTN-programmet). EMTN programmet er den lånedokumentasjon som NSB benytter ved låneopptak i obligasjonsmarkedet. EMTN-programmet inneholder ingen finansielle covenants men en valgfri eierskapsklausul som omhandler at staten skal eie 100 % av NSB.

NSB har en syndikert trekkfasilitet på 2 000 MNOK som har et covenantskrav om minimum egenkapitalandel på 20 %.

Virkelig verdi av kredittmarginen på obligasjonslån er basert på markedsobservasjoner fra banker og prisingen/kursen på obligasjonene i annenhånds-markedet.

Konsernet er eksponert for renteendringer på lånene basert på følgende reprisingsstruktur:

	2012	2011
6 måneder eller mindre	2 936	2 650
Over 6 måneder	0	981

Forfall for langsiktige lån er som følger:	2012	2011
Mellom 1 og 2 år	596	146
Mellom 2 og 5 år	4 937	3 034
Over 5 år	3 230	4 741

Effektiv rente på balansedagen var som følger i %:

		2012	2011
Pantelån	NOK	3,9	4,7
	SEK	4,16	4,16
Obligasjonslån	NOK	4,19	4,03
Andre lån	NOK	5,36	6,00
	SEK	4,16	
	DKK	3,5	4,00

Beregnet effektiv rente inkluderer effekt av rentederivater.
Konsernet har sikret all eksponering i CHF.

Balansført verdi er tilnærmet lik virkelig verdi på langsiktige lån.

Endringer av virkelig verdi på lån:

	2012	2011
Periodens endring av virkelig verdi	-201	488
Periodens endring av virkelig verdi fra spread	2	-9
Akkumulert endring av virkelig verdi	824	1 025
Akkumulert endring av virkelig verdi fra spread	-6	-8

Balansført verdi av konsernets lån i ulike valutaer er som følger:

	2012	2011
NOK	3 533	2 181
SEK	68	80
CHF	5 565	5 833
Sum	9 166	8 094

Konsernet har følgende utnyttede lånefasiliteter:

	2012	2011
Flytende rente		
- Utløper innen ett år	50	50
- Utløper etter mer enn ett år	2 000	1 500
Sum	2 050	1 550

Fasiliteten som løper innen et år er en kassekreditt knyttet til toppkontoen i NSB-konsernets konsernkontosystem. Kreditten løper for ett år av gangen, og fornyes årlig. NSB sin langsiktige lånefasilitet er en revolverende trekkrettighet som løper fram til juli 2013.

Forpliktelsen vedrørende finansielle leieavtaler - minimumsutbetalinger

	2012	2011
Forfall innen 1 år	29	23
Forfall mellom 1 og 5 år	3	34
Sum	32	57
Fremtidige finanskostnader vedrørende finansielle leieavtaler	0	2
Nåverdi på forpliktelser vedrørende finansielle leieavtaler	32	55

Nåverdi på leieforpliktelser vedrørende finansielle leieavtaler er følgende:

	2012	2011
Forfall innen 1 år	28	21
Forfall mellom 1 og 5 år	3	34
Sum	31	55

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet leier også anlegg og maskiner der leieavtalene gir leietaker rett til oppsigelse av avtalen. Fremtidige akkumulerte minimumsutbetalinger knyttet til oppsigelige leieavtaler er som følger:

	2012	2011
Forfall innen 1 år	197	163
Forfall mellom 1 og 5 år	441	384
Forfall senere enn 5 år	187	244
Sum	825	791

19 Skatter

Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen og dersom den utsatte skatten er til samme skattemyndighet. Følgende beløp har blitt nettoført:

	Omarbeidet		
	2012	2011	2011
Utsatt skattefordel			
Utsatt skattefordel som reverserer om mer enn 12 måneder	888	1 330	594
Utsatt skattefordel som reverserer innen 12 måneder	138	29	29
	1 026	1 359	623
Utsatt skatt			
Utsatt skatt som reverserer om mer enn 12 måneder	-1 734	-1 647	-1 104
Utsatt skatt som reverserer innen 12 måneder	4	1	1
	-1 730	-1 646	-1 103
Sum skattefordel og utsatt skatt	-703	-287	-480

	Omarbeidet		
	2012	2011	2011
Endring i balanseført utsatt skatt:			
Balanseført verdi 01. januar	-287	-511	-511
Effekt prinsippendringer		-100	
Omarbeidet balanseført verdi 01. januar	-287	-611	-511
Kjøp av datterselskap	-15	-1	-1
Resultatført i perioden	9	-55	4
Korreksjonsskatt i perioden	-7	57	57
Resultatført i perioden i utvidet resultat	-270	352	0
Skatteeffekt konsernbidrag	-134	-29	-29
Balanseført verdi 31. desember	-703	-287	-480

Endring i utsatt skattefordel og utsatt skatt (uten nettoføring innen samme skatteregime):

	Skattemessige				
	Avskrivninger	Fordringer	Gevinst/tap	Annet	Sum
Utsatt skatt					
Per 1 januar 2011	-842	-4	-206	-52	-1 104
Effekt overgang virkelig verdi Investeringseiendom				-502	-502
Omarbeidet per 1. januar 2011	-842	-4	-206	-554	-1 606
Resultatført i perioden	-110	5	15	66	-25
Effekt overgang virkelig verdi Investeringseiendom omarbeidet resultat				-40	-40
Oppkjøp av datterselskap	25				25
Per desember 201 – omarbeidet	-927	1	-191	-528	-1 646
Resultatført i perioden	-126	-1	169	-67	-24
Resultatført i perioden i utvidet resultat				-45	-45
Oppkjøp av datterselskap	-15				-15
Per 31. desember 2012	-1 069	0	-22	-640	-1 730

	Avsetning for			
	forpliktelser	Fremførbart underskudd	Annet	Sum
Utsatt skattefordel per 1. januar 2011	334	129	130	593
Effekt prinsippendring estimatavvik pensjoner	402			402
Omarbeidet per 1. januar 2011	736	129	130	995
Resultatført i perioden	-29	30	28	29
Effekt prinsippendring estimatavvik pensjoner omarbeidet resultat	-19			-19
Korreksjonsskatt i perioden			57	57
Skatteeffekt konsernbidrag			-29	-29
Oppkjøp av datterselskap			-26	-26
Effekt føring estimatavvik over utvidet resultat omarbeidet totalresultat	352			352
Per 31. desember 2011 – omarbeidet	1 040	159	156	1 359
Resultatført i perioden	-69	103	-1	33
Skatteeffekt konsernbidrag		-145	11	-134
Korreksjonsskatt i perioden			-7	-7
Resultatført i perioden i utvidet resultat	-225			-225
Per 31. desember 2012	746	117	159	1 026

	2012	Omarbeidet 2011	2011
Skattekostnad			
Betalbar skatt	4	1	1
Endring utsatt skatt	120	54	-5
Sum skattekostnad	124	55	-4
Betalbar skatt	4	1	1
Sum betalbar skatt i balansen	4	1	1

Skatt på konsernets resultat før skatt avviker fra det beløpet som hadde fremkommet dersom konsernets veide gjennomsnittlige skattesats hadde vært benyttet. Differansen forklares slik;

	2012	Omarbeidet 2011	2011
Resultat før skattekostnad	853	81	-130
28 % av resultatet før skattekostnad	239	23	-36
Ikke skattepliktig inntekt	-219	-27	-27
Ikke skattemessig fradragsberettigede kostnader	82	13	13
For lite avsatt skatt tidligere år	7	1	1
Skattemessig tap hvor det ikke er balanseført utsatt skattefordel	15	45	45
Skattekostnad	124	55	-4

Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd er balanseført da det er sannsynlig at konsernet kan anvende dette mot fremtidig skattepliktig overskudd. Konsernet har unnlatt balanseføring av utsatt skattefordel på 175 MNOK (160 MNOK) knyttet til skattemessig fremførbart underskudd på 649 MNOK (595 MNOK).

Den veide gjennomsnittlige skattesatsen var 15 % (3 %)

20 Pensjoner og lignende forpliktelser

Selskapene i konsernet har flere kollektive pensjonsordninger som er organisert i Statens pensjonskasse (SPK) eller forsikringsselskap som for de norske selskapene tilfredsstiller kravene iht. Lov om offentlig tjenestepensjon. Forpliktelser gjennom disse ordningene dekker 6 209 aktive og 2 584 pensjonister. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser som i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser og vil også være avhengig størrelsen på ytelsene fra folketrygden.

Selskapene har gjennom tariffavtale pensjonsforpliktelser i tilknytning til avtalefestet førtidspensjon (AFP). Forpliktelser gjennom denne ordningen dekker 6 209 aktive medlemmer.

Ytelsesbaserte tilleggs-ordninger for toppledere er ikke fonderte og skal dekkes over drift.

I tillegg foreligger det tilskuddsordninger i Norge som dekker 3 450 ansatte.

De fleste av konsernets 1 185 ansatte i Sverige har pensjonsrettigheter og selskapenes forpliktelser er fundet i flerforetaksplaner som dekker 968 aktive medlemmer.

Ordningene er en flerforetaksplan og arbeidsgiver er ansvarlig for ytelsene helt til de er dekket ved utbetalinger. I henhold til uttalelse fra Redovisningsrådet er dette en ytelsesbasert ordning. Det har så langt ikke vært mulig å fremskaffe tilstrekkelig underlag for beregning og allokering av forpliktelser og midler i denne ordningen, og derfor behandles den ved regnskapsavslutning inntil videre som en tilskuddsordning. For regnskapsårene fra 2007 frem til i dag har selskapene ikke mottatt aktuarberegning. Dette er en problemstilling som gjelder de fleste selskap med flerforetaksplaner i Sverige. I tråd med *Föreningen auktoriserade revisorer* forutsetter vi at ordningen er i balanse og bruker således periodens innbetalinger som periodens kostnad.

Pensjonsordningene i Danmark er tilskuddsordninger og virksomheten har derfor ingen pensjonsforpliktelser som ikke er dekket av utbetalt tilskudd. Ordningen dekker 399 aktive medlemmer.

I tabellene nedenfor er arbeidsgiveravgift med nominelle satser inkludert i bruttoforpliktelse og årets kostnad.

	2012	Omarbeidet 2011	2011
Spesifikasjon av netto innregnet ytelsesbasert pensjonsforpliktelse			
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	-9 705	-10 244	-10 244
Virkelig verdi på pensjonsmidler	7 238	6 821	6 821
Netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	-2 468	-3 423	-3 423
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger	-76	-89	-89
Ikke resultatført estimatavvik i beregningene			2 624
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	-2 543	-3 512	-888

Endring i balanseført netto forpliktelse:

Balanseført netto pensjonsforpliktelse 31. des. 2011	-888		-954
Balanseføring av estimatavvik 1. januar 2012	-2 624		
Balanseført netto pensjonsforpliktelse 1. januar 2012	-3 512		-954
Årets aktuarielle avvik	754		288
Årets pensjonsopptjening/økning forpliktelse	-413		-427
Overtagelse/avgang virksomhet i året	-15		
Årets innbetaling til ordningene	650		205
Planendringer under året	-4		
Overtagelse/oppgjør	-3		
	-2 543		-888

Bevegelse i ytelsesbasert pensjonsforpliktelse gjennom året

	2012	Omarbeidet 2011	2011
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser per 1. januar	-9 904	-8 580	-8 580
Nåverdien av årets pensjonsopptjening	-375	-311	-311
Rentekostnader	-274	-320	-320
Aktuarielt avvik i beregningene	851	-868	-868
Årets pensjonsutbetalinger	239	237	237
Overtagelse/oppkjøp	-5	-62	-62
Brutto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser per 31. desember	-9 467	-9 904	-9 904
Beregnet 14,1 % arbeidsgiveravgift netto pensjonsforpliktelse	-313	-429	
SUM	-9 781	-10 333	

Bevegelse i virkelig verdi på pensjonsmidler for ytelsesbaserte pensjonsordninger

	2012	Omarbeidet 2011	2011
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 1. januar	6 821	6 520	6 520
Innbetalinger i løpet av året	567	434	434
Årets pensjonsutbetalinger	-239	-229	-229
Overtagelse/oppkjøp	-1	-40	-40
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	281	310	310
Aktuarielt avvik i beregningene	-191	-174	-174
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 31. desember	7 238	6 821	6 821

Bevegelse i aktuarielle gevinster og tap innregnet i utvidet resultat

	2012	Omarbeidet 2011	2011
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat 1. januar.	-2 624	-1 368	
Innregnet i utvidet resultat i perioden	751	-1 256	
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat før skatt 31. desember	-1 873	-2 624	
Utsatt skatt av aktuarmessige tap innregnet i utvidet resultat	524	735	
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat etter skatt 31. desember	-1 349	-1 889	

Pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet Ytelsesplaner

	2012	Omarbeidet 2011	2011
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	428	357	357
Effekt planendringer	-4		
Medarbeidertilskudd til ordningene	-5	-6	-6
Resultatført estimatavvik			67
Sum årets pensjonsopptjening, resultatført som personalkostnad – se note 24	420	351	418

Rentekostnad	274	318	318
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-281	-309	-309

Årets finansposter i regnskapet	-7	9	9

Sum pensjonskostnad ytelsesplaner

	413	360	427

Innskuddsplaner

Arbeidsgivers tilskudd, resultatført som personalkostnad – se note 24	110	96	96

Totale pensjonskostnader	523	456	523

Sensitivetsanalyse ved endring i forutsetninger	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst		Økning i G	
	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Økning (+)/reduksjon (-) periodens netto pensjonskostnad angitt i %	-23-25%	23-25%	20-23%	-15-17%	12-14%	-8-10%
Økning (+)/reduksjon (-) netto pensjonsforpliktelse per 31.12. angitt i %	-14-18%	18-22%	9-12%	-7-9%	9-12%	-7-9%

Populasjonen er preget av høy andel pensjonister og høy gjennomsnittsalder på de aktive som påvirker sensitivetsanalysen.

	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Resultatregnskap						
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	420	351	320	365	347	351
Reulstatført estimatavvik	0	67	-163	57	48	54
Årets pensjonsopptjening, resultatført som personalkostnad	420	418	157	422	395	405
Rentekostnad	274	318	345	313	389	311
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-281	-309	-340	-312	-276	-240
Årets finansposter pensjon	-7	9	5	1	113	71
Sum pensjonskostnad	413	427	162	424	508	476
Balanse						
Beregnet totale pensjonsforpliktelser	-9 781	-10 333	-8910	-7963	-8277	-8377
Pensjonsmidler	7 238	6821	6521	5951	5589	5210
Beregnet netto pensjonsforpliktelse	-2 543	-3512	-2389	-2012	-2688	-3167
Ikke resultatført estimatavvik (korridor)		2624	1435	691	1362	1974
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	-2 543	-888	-954	-1321	-1326	-1193

Tekst	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Diskonteringsrente	3,80 %	2,80 %	3,80 %	4,50 %	4,00 %	4,90 %
Forventet avkastning	3,80 %	4,00 %	4,60 %	5,60 %	5,50 %	5,24 %
Gjennomsnittlig lønnsvekst	3,70 %	3,30 %	3,50 %	4,00 %	4,25 %	4,70 %
G-regulering	3,50 %	3,20 %	3,75 %	4,00 %	4,25 %	4,25 %
Korridor : % av max (PBO, pensjonsmidler)	0,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %	10,00 %
Årlig reg. av pensjoner under utbetaling	2,75 %	2,45 %	3,00 %	4,25 %	4,25 %	4,25 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravg.faktor	14,1 %	14,10 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %

Gjennomsnittlig forventet levetid (i antall år) for en person som pensjonerer seg når han/hun fyller 65 er som følger:

- Mann 17 år
- Kvinne 20 år

Forutsetninger for dødelighet er basert på anbefalinger fra aktuar, publiserte statistikker og erfaringer i hvert enkelt land. Dødelighetsforutsetninger i Norge er basert på dødelighetstabell K2005.

21 Andre avsetninger for forpliktelser

	Miljø- avsetning	Ventelønn, omstilling og restrukturering	Annet	Sum
Avsetning andre forpliktelser 2012				
Inngående balanse	110	48	141	298
Endret avsetning i året	0	0	13	13
Benyttet i løpet av året	-50	-5	-51	-106
Sum	60	43	103	205

	Miljø- avsetning	Ventelønn omstilling og restrukturering	Annet	Sum
Avsetning andre forpliktelser 2011				
Inngående balanse	110	54	130	294
Endret avsetning i året	0	0	40	40
Benyttet i løpet av året	0	-6	-48	-54
Sum	110	48	122	280

	2012	2011
Klassifikasjon i balansen		
Andel langsiktig gjeld	195	250
Andel kortsiktig gjeld (medtatt note 22)	10	31
Sum	205	281

Ventelønn – omstillingsforpliktelse

I forbindelse med stiftelsen av NSB AS ble selskapet påført forpliktelse til å refundere ventelønn til de som ble oppsagt på grunn av overtallighet før 1. januar 2005. NSB ble i den forbindelse kompensert for en begrenset beregnet forpliktelse som inngår i annen langsiktig gjeld i balansen.

Yrkesskade

Erstatning for yrkesskade som personer ble påført i perioden 1. januar 1990 frem til etableringen av NSB BA 1. desember 1996 dekkes av selskapet. Det er i regnskapet foretatt avsetninger til å dekke estimert forpliktelse basert på forventninger til saker som er under behandling, samt ikke rapporterte, men påregnelige saker.

Miljøforurensninger

NSB-konsernet har som tog- og verkstedsoperatør og eiendomsbesitter et betydelig ansvar for forurensninger som skyldes virksomheten. Kjente forpliktelser er kvantifisert og avsatt i regnskapet. Etter hvert som forholdene blir ryddet og klargjort tilbakeføres avsetningen mot erlagte kostnader. Kjente forpliktelser er kvantifisert og avsatt i regnskapet. Beste estimat er benyttet.

Forurenset grunn - solgte tomter

Ved salg av tomter er det i noen tilfeller oppdaget forurensning i grunn som skyldes kreosot. Ved etablering av NSB BA var selve forurensningsproblematikken kjent, men ikke omfanget, og det ble ikke avsatt for miljøforpliktelser på grunn av at NSB BA ikke var forurenser.

Forurenset grunn - utviklingstomter i eiendomsvirksomheten

Undersøkelser av grunn indikerer latente miljøforpliktelser. Ved identifisering av utviklingsprosjekter hensyn tas kostnader til klargjøring av grunn, herunder kostnader relatert til forurenset masse, og disse kostnadene inngår i prosjektkostnadene.

Fredede bygninger – vedlikeholdsforpliktelser

Dersom fredede bygninger benyttes kommersielt, inngår vedlikeholdet som en naturlig del av det løpende vedlikeholdet. Dersom fredede bygninger ikke benyttes kommersielt, foretas det avsetninger for å dekke fremtidige vedlikeholdsforpliktelser med mindre vedlikeholdet forventes dekket av fremtidige leietakere eller eiere.

Rettsvister

NSB-konsernet er innblandet i tvister der en del av dem vil bli prøvd for rettsapparatet. I de tilfeller der det vurderes å foreligge sannsynlighetsovervekt og kvantifiserbar tapsrisiko, gjøres løpende avsetninger i regnskapet.

22 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

	2012	2011
Leverandørgjeld	959	815
Skyldig offentlige avgifter	197	137
Annen kortsiktig gjeld (inkl. omsetning for forpliktelser)	2 585	2 557
Sum	3 741	3 509

Andel av gjeld til andre nærstående parter er i 2012: 7 MNOK (4 MNOK).

Bokført verdi av leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld tilsvarer virkelig verdi. Annen kortsiktig gjeld inneholder forskuddsbetalte inntekter, periodiserte personalkostnader og andre periodiserte kostnader.

23 Tap på kontrakter

Det er i 2012 foretatt avsetning på 15,1 MNOK (16 MNOK) for fremtidig tap kontrakter i persontog- og bussvirksomheten. Persontogvirksomheten har i 2012 tilbakeført sine tapsavsetninger med 5 MNOK som avsatt i 2011.

Avsetning for fremtidig tap på kontrakter er medtatt under annet i spesifikasjonen over avsetning for forpliktelser i note 21.

24 Personalkostnader

	2012	Omarbeidet 2011	2011
Lønn, inkludert arbeidsgiveravgift	5 927	5 476	5 476
Pensjonskostnader – tilskudds-baserte pensjonsordninger (note 20)	110	96	96
Pensjonskostnader - ytelsesbaserte pensjonsordninger (note 20)	420	351	427
Andre personalkostnader	53	85	76
Sum	6 510	6 008	6 075

Lønn til konsernsjef og ledende ansatte er omtalt i noten for nærstående parter (note 30)

	2012	2011
Gjennomsnittlig antall årsverk	10 807	10 487
Gjennomsnittlig antall ansatte	13 034	12 840

Beregningen er basert på en vektning av faktiske antall årsverk gjennom året.

25 Av- og nedskrivninger

	2012	Omarbeidet 2011	2011
Årets avskrivninger varige driftsmidler (note 7)	1 308	1 150	1 150
Årets nedskrivninger varige driftsmidler (note 7)	46	27	27
Årets avskrivninger investeringseiendommer (note 8)	0	0	32
Årets avskrivninger immaterielle eiendeler (note 6)	5	20	20
Årets nedskrivninger immaterielle eiendeler (note 6)	60	57	57
Sum	1 419	1 254	1 286

26 Andre kostnader

	2012	2011
Salgs- og administrasjonskostnader	789	839
Energi og brensel vedr. drift	1 008	1 016
Kostnader lokaler, leie maskiner, rep. og vedlikehold	1 551	1 386
Andre driftskostnader	1 311	1 519
Sum	4 659	4 760

Spesifikasjon av revisjonshonorar (eksklusive mva.):

	2012	2011
Lovpålagt revisjon	7	6
Skatterådgivning	1	1
Andre tjenester utenfor revisjon	1	1
Sum	9	8

27 Finansielle poster

	2012	2011
Renteinntekter	667	399
Utbytte	5	10
Andre finansinntekter	-2	3
Netto valutagevinster/tap	-13	84
Sum finansinntekter	657	496
Rentekostnader	-823	-510
Andre finanskostnader	-37	-24
Netto valutagevinst/tap	-13	-84
Sum finanskostnader	-873	-618
Urealiserte verdiendringer	-112	-220
Sum finansielle poster	-328	-342

Virkelig verdiendring finansielle instrumenter som resultat av endring i egen kredittrisiko er 0 begge år.

28 Leiekostnader

	2012	2011
Leie av maskiner/utstyr, ikke balanseførte driftsmidler	148	111
Leie av eiendom (eksternt)	167	137
Sum	315	248

29 Finansiell risikostyring

Kapitalforvaltning

Konsernets mål for kapitalforvaltningen er å trygge fortsatt drift ved å sikre avkastning for eierne og opprettholde en optimal kapitalstruktur for derved å redusere kapitalkostnadene. Avkastningsmålet for NSB-konsernet er satt til 7,2 % av virksomhetens verdijusterte egenkapital. I Forvaltningen skjer i samsvar med retningslinjer fastsatt av konsernstyret som vedtar prinsipper for risikostyringen og angir retningslinjer for spesifikke risikoområder. Den totale risiko for kapitalforvaltningen skal være lav. Plasseringer skal foretas i rentebærende produkter i norske kroner og det fastsettes kredittrisikorammer for konsernets plasseringer og i samsvar med retningslinjenes krav til sikkerhet, risikospredning og likviditet, skal NSB maksimere avkastningen av de forvaltede midler.

Konsernet plasserer deler av overskuddslikviditeten i rentebærende produkter som f.eks. innskudd, sertifikater og obligasjoner med kort gjenværende løpetid.

Finansielle risikofaktorer

Konsernets aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: markedsrisiko (valuta-, rente- og prisrisiko), kredittrisiko og likviditetsrisiko.

Konsernets krav til risikostyring fokuserer på kapitalmarkedenes uforutsigbarhet og en skal gjennom forvaltningen tilstrebe å minimalisere de potensielle negative effektene på konsernets finansielle resultater. Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre seg mot visse risikoer.

Finansiell risikostyring ivaretas av den sentrale finansavdeling i konsernet. Finansavdelingen identifiserer, måler, sikrer og rapporterer finansiell risiko i samarbeid med de ulike driftsenhetene.

Markedsrisiko

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for at svingninger i valutakursen fører til endringer i konsernets resultat, balanse eller kontantstrømmer.

Konsernet opererer nordisk og foretar innkjøp fra utenlandske leverandører og er dermed eksponert for valutarisiko. Konsernet minimerer valutarisiko ved at avtaler knyttet til større investeringer fra utenlandske leverandører inngås i norske kroner, for eksempel innkjøp av nye tog. Målsetningen er å skape forutsigbarhet med hensyn til utbetalinger i fremtiden målt i NOK.

All gjeld i utenlandsk valuta er sikret med valutaswaper og endring i verdi motsvares av verdiendring på derivatene. Konsernet er derved ikke eksponert for valutarisiko på gjeld.

Konsernet har enkelte investeringer i utenlandske datterselskaper der netto eiendeler er utsatt for valutarisiko ved omregning.

Renterisiko

Renterisiko er risiko for at et finansielt instruments virkelig verdi eller framtidige kontantstrømmer vil svinge på grunn av endringer i markedsrenten.

Konsernet er eksponert for renteendringer og benytter renteswaper for å redusere renterisiko og oppnå ønsket rentestruktur på gjeldsporteføljen. Hensikten er å redusere risiko knyttet til mulige framtidige renteøkninger og skape større forutsigbarhet knyttet til framtidige rentebetalinger. Det er etablert retningslinjer som regulerer andelen av lån som skal rentereguleres i en tolv måneders periode, og for rentebindingen på porteføljen.

Inngåtte swaper gir risiko for endring i balanseførte virkelig verdi ved måling opp mot langsiktig rentenivå.

Sensitivitetsvurderinger per 31.12.2012

Renterisiko beregnes med utgangspunkt balanseførte langsiktige lån med tilhørende renteswaper. Renteendring på 50 basispunkter vil isolert sett gi en estimert verdiendring på 129 MNOK (2011: 115 MNOK).

Ettersom konsernet ikke har noen betydelige rentebærende eiendeler, er konsernets resultat og kontantstrøm fra driften i hovedsak uavhengig av endringer i markedsrenten.

Øvrig prisisiko

Konsernet har risiko knyttet til prisendringer knyttet til strøm og diesel til transport- og eiendomsvirksomheten. Konsernet foretar sikring av deler av framtidige strøm og dieselbehov. Målet er å oppnå mer forutsigbare kostnader over tid.

Konsernets evne til å skape merverdier i porteføljen av utviklingseiendom er avhengig av endringen i etterspørsel etter boliger og næringslokaler. Konsernet søker å redusere risiko knyttet til de enkelte utviklingsprosjekter ved opprettelse av Single Purpose selskaper sammen med profesjonelle samarbeidspartnere hvor realisering av prosjektet først starter etter salg av definert mengde av planlagt utbygging. Konsernets utviklingsportefølje består i hovedsak av attraktive, sentrumsnære eiendommer som gjør konsernet mindre eksponert for mindre endringer i etterspørselen.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er manglende evne til rettidig innfrielse av løpende økonomiske forpliktelser.

Konsernets ledelse overvåker virksomhetens likviditetsreserve som består av lånefasilitet og kontantekvivalenter ved rullerende prognoser av forventet kontantstrøm.

NSB reduserer likviditetsrisiko knyttet til finansielle forpliktelser ved spredt forfallsstruktur, tilgang til flere finansieringskilder i Norge og internasjonalt, samt tilstrekkelig likviditet til å dekke planlagt drifts-, investerings-, og refinansieringsbehov uten opptak av ny gjeld innenfor en tidsperiode på 12 måneder. Likviditeten består av bankinnskudd, sertifikater og kommiterte trekkrettigheter og NSB's revolverende trekkrettighet på 2 000 MNOK som forfaller i april 2017.

NSB har høy kredittverdighet. Standard & Poor's og Moody's har gitt NSBs kredittrater for langsiktig låneopptak på henholdsvis AA- (stable) og Aa2 (negative). Den høye kredittratingen gir NSB god tilgang på fremmedkapital.

Tabellen viser framtidige forfall for konsernets kontraaktuelle forpliktelser per 31.12.2012:

Likviditetsrisiko	<1 år	1-2 år	2-5 år	>5 år
Kortsiktig forpliktelser	3 752	0	0	0
Lån	402	597	4 937	3 230
Nye tog	1 403	1 058	120	0
Varige driftsmidler	523	97	37	0

Kreditrisiko

Kreditrisiko er det tap som NSB konsernet vil kunne bli påført dersom en motpart ikke gjør opp sine finansielle forpliktelser. Konsernets eksponering for kreditrisiko påvirkes hovedsakelig av individuelle forhold knyttet til hver enkelt kunde.

Persontog- og bussvirksomheten selger transporttjenestene hovedsakelig mot kontant betaling. Kredit gis til kunder som er offentlige myndigheter og hvor det foreligger langsiktige avtaler. Godsvirksomheten omsetning er fordelt på flere mellomstore kunder som en følger den økonomiske utviklingen hos gjennom oppdaterte kredittvurderinger. Øvrige datterselskaper har morselskapet som største kunde. Konsernet er derfor i liten grad utsatt for kreditrisiko.

NSB er eksponert for kredittrisiko gjennom plasseringer av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer. Morselskapet har etablert rammer for kreditteksponering mot sektorer og institusjoner basert på kredittvurderinger.

NSB har risiko på motpartene i rente- og valutaderivatene og har fokus på motpartsrisikoen i finansielle transaksjoner.

NSB vurderer maksimal kredittrisiko til å være følgende:

	2012	2011
Bankinnskudd	1 184	1 208
Sertifikater (plasseringer)	369	355
Finansielle derivater	867	1 060
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	1 756	1 596
Sum	4 176	4 219

Kredittrisikoen reduseres gjennom spredning på flere motparter. Det praktiseres strenge krav til motpartens kredittverdighet og kravet er at motparten i finansielle transaksjoner skal minimum ha A rating fra internasjonalt ratingbyrå ved avtaleinngåelse. Motpartsrisikoen blir overvåket løpende. NSB har avtaler som regulerer juridiske motregnings rettigheter i en konkurssituasjon (ISDA avtaler) med 19 banker.

Overskuddslikviditet plasseres i norske obligasjoner og sertifikater med kort løpetid. Det er etablert rammer for kreditteksponering mot de forskjellige sektorene, og det er etablert rammer for enkelte virksomheter basert på kredittvurdering.

Konsernstyret har gitt datterselskapet Finse Forsikring AS definerte, utvidede rammer i forhold til plassering av overskuddslikviditet. Selskapet har gjort investeringer i noterte aksjefond på Oslo Børs; Skagen Global, Nordea Internasjonale aksjer, Storebrand Global Quant Equity og Delphi kombinasjon.

Resultateffekten før skatt ved angitt kursnedgang på porteføljen i forhold til kurser på balansedagen viser at porteføljerisiko ved verdifall på 39 % gir en estimert risiko på -18 MNOK (36 % -15 MNOK). Denne vurdering og fastsettelse av prosentsetser for verdifall er foretatt i samsvar med finansstilsynets forskrift om rapportering av stresstester for forsikringsselskap og pensjonsforetak.

30 Nærstående parter

NSB har følgende nærstående parter:

Eier

Som eier av NSB er staten ved Samferdselsdepartementet (SD) nærstående part. I tillegg vil andre virksomheter som eies av staten ved Samferdselsdepartementet være nærstående part med NSB.

Selskap i samme konsern

Alle datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter som angitt i note 2, 9 og 33 samt andre konsernselskaper som er nærstående til disse selskapene, vil være nærstående parter av NSB.

Styret og ledende ansatte

Personer som inngår i konsernets ledelse eller styret er også nærstående parter av NSB.

Nedenfor følger oversikt over transaksjoner, mellomværende og sikkerhetsstillelser med nærstående parter:

Salg av varer og tjenester:	2012	2011
Offentlig kjøp av persontrafikkjenester	2 524	2 176
Salg av andre varer og tjenester	158	72
Sum	2 682	2 248

Kjøp av varer og tjenester:

Kjøp av varer og tjenester	156	126

Mellomværende med nærstående parter som følge av kjøp og salg av varer og tjenester:

Fordringer på:	2012	2011
Tilknyttede selskaper	3	4
Virksomheter eid av Samferdselsdepartementet	116	22
Sum	119	26

Gjeld til:

Virksomheter eid av Samferdselsdepartementet	7	4
Sum	7	4

Lån til nærstående parter	2012	2011
Tilknyttede selskaper	11	44
Felleskontrollert virksomhet	25	4
Sum	36	48

Det er ingen lån fra nærstående parter.

Sikkerhetsstillelse

NSB AS har stilt garanti for regulering av pensjonsforpliktelsene ved et opphør av Nettbuss AS slik at overføringsavtalen av 1974 kan legges til grunn. Konsekvensen er at Nettbuss AS ikke kan gjøre endringer i pensjonsordningen uten godkjenning fra styret i NSB AS.

NSB AS har stilt en morselskapsgaranti på 40 MSEK for sitt heleide datterselskap Svenska Tågkompaniet AB overfor Värmlandstrafik AB for konsesjon til å kjøre togtrafikk i Värmland i Sverige.

Ytelser til ledende ansatte og styret

(Tall i TNOK)		2012	2011
Styremedlemmer:	Tittel:		
Ingeborg Moen Borgerud	Styreleder	366	353
Bjarne Borgersen	Nestleder	277	189
Tore Heldrup Rasmussen	Styremedlem	183	177
Erlend Helle	Styremedlem	183	62
Tuva Barnholt	Styremedlem	216	62
Øystein Aslaksen	Ansattes representant (frem til 29. juni 2012)	153	236
Audun Sør-Reime	Ansattes representant	778	741
Jan Audun Strand	Ansattes representant	188	182
Rolf Jørgensen	Ansattes representant (fra 29. juni 2012)	65	0
Christian Brinch	Nestleder (frem til 28.juni 2011)	0	141
Bente Hagem	Styremedlem (frem til 28. juni 2011)	0	116
Sum		2 409	2 259

De ansatte er medlemmer i kollektive pensjonsordninger. Premie til ordningene er ikke medtatt ovenfor. Generalforsamlingen i NSB AS har vedtatt et årshonorar for styreleder på 373 TNOK, nestleder på 226 TNOK og de øvrige styremedlemmene 186 TNOK hver. I tillegg er det vedtatt honorar til medlemmer i revisjonsutvalget med 56 TNOK for leder og 34 TNOK for hvert av de andre medlemmene. Godtgjørelsen til ansatte i styret er opplyst inklusive lønn som de mottar som medarbeidere i virksomhetene.

2012

(Tall i TNOK)		Lønn	Andre ytelser	Sum betalte ytelser	Beregnet pensjonskostnad
Konsernledelsen:	Tittel:				
Geir Isaksen	Konsernsjef	3 230	187	3 417	685
Arne Fosen	Visekonsernsjef	1 585	99	1 684	412
Tom Ingulstad	Konserndirektør, Leder NSB persontog	1 735	103	1 838	869
Kjell Haukeli	Direktør Økonomi og finans	1 240	103	1 343	207
Arne Veggeland	Adm. direktør Nettbuss	1 801	160	1 961	349
Are Kjensli	Adm. direktør CargoNet	1 698	210	1 908	551
Pål Berger	Adm. direktør Rom Eiendom	2 838	24	2 862	1 969
Ole Edvardsen	Adm. direktør Mantena	1 280	87	1 367	522
Sum		13 606	973	16 370	5 564

2011

(Tall i TNOK)		Lønn	Andre ytelser	Sum betalte ytelser	Beregnet pensjonskostnad
Konsernledelsen:	Tittel:				
Geir Isaksen	Konsernsjef (fra 1.september 2011)	1 067	0	1 067	225
Einar Enger	Konsernsjef (frem til 12.mai 2011)	1 556	102	1 658	899
Tom Ingulstad	Konserndirektør, Leder NSB persontog	1 685	102	1 787	799
Kjell Haukeli	Direktør Økonomi og finans	1 207	102	1 309	141
Arne Fosen	Konserndirektør Strategi- og forretningsutv.	1 645	98	1 743	340
Wenche Rasch	Konserndirektør, komm. og samf.kontakt	958	100	1 058	0
Arne Veggeland	Adm. direktør Nettbuss	1 739	145	1 884	246
Are Kjensli	Adm. direktør CargoNet	1 642	222	1 864	535
Pål Berger	Adm. direktør. Rom Eiendom	2 746	6	2 752	1 606
Sum		14 245	877	15 122	4 791

Konserndirektør Arne Fosen var konstituert konsernsjef fra 13. mai -31. august 2011.

Konsernledelsen er medlemmer i selskapenes kollektive pensjonsordninger som omfatter alle ansatte. Beregnet kostnad for tilleggspensjon over drift er vist i kolonnen ovenfor. For konsernsjef er det inngått avtale om pensjonstilskudd på 30 % utover 12G. Utbetaling til hans pensjonsordning er vist i tabellen ovenfor og er avsatt i regnskapet som gjeld til det er etablert en hensiktsmessig ordning som ivaretar prinsippene som er nedfelt i statens retningslinjer for fastsetting av pensjonsrettigheter til grunn.

Fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte:

Hovedprinsipper for lederlønnspolitik i NSB

Prinsipper for lønn til ledende ansatte i NSB AS og datterselskapene fastsettes av konsernstyret. Styret gjennomfører årlig en evaluering av konsernsjefens lønn og betingelser samt hovedprinsippene for resultatlønsordning for konsernets ledere.

Styrets kompensasjonsutvalg forbereder saken for styret. Utvalget består av styrets leder, samt et aksjonærvalgt styremedlem og et styremedlem valgt av de ansatte. Konsernsjefen fastsetter godtgjørelsen til de øvrige medlemmer av konsernledelsen iht. disse prinsippene.

Lederlønn i NSB fastsettes ut fra følgende hovedprinsipper:

- Lederlønnen skal være konkurransedyktig, men NSB skal ikke være lønnsledende.
- NSB skal tiltrekke seg og beholde dyktige ledere. Den samlede godtgjørelsen til ledende ansatte i NSB skal reflektere deres ansvar for styring, resultater og utvikling og hensynta virksomhetens størrelse og kompleksitet. Godtgjørelsen må ikke være av en slik art, eller omfang, at den kan skade NSB-konsernets renommé.
- Lederlønnen kan bestå av fast grunnlønn og tilleggssytelser, herunder naturalytelser, bonus, etterlønn og pensjonsordninger. Fastlønn skal alltid utgjøre hoveddelen av godtgjørelsen.
- Lederlønsordningen skal være transparent og i tråd med prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse samt statens retningslinjer for lederlønn.
- Lønnssystemet skal oppfattes som forståelig og akseptabelt både internt og eksternt.
- Lønnssystemet skal være tilstrekkelig fleksibelt til at det kan gjøres justeringer når behovene endres.

Elementer i lederlønn

Utgangspunktet for lønnsfastsettelsen er det samlede nivået av fastlønn og variable ytelser.

Fast grunnlønn

Den faste grunnlønnen er hovedelementet i godtgjørelsesordningen til ledende ansatte i NSB. Grunnlønnen skal være konkurransedyktig uten å være lønnsledende. Grunnlønn vurderes normalt en gang i året. Ved ansettelser av ledere benyttes bestefar-prinsippet som medfører at det skal diskuteres med ledere på nivået over før ansettelsen foretas. Ved ansettelser og fastsettelse av lønn til medlemmer av konsernledelsen skal konsernsjefen konsultere styreleder. Ingen ledende ansatte får særskilt kompensasjon for styreverv i NSB-konsernet.

Naturalytelser

Ledere tildeles naturalytelser som er vanlige for sammenlignbare stillinger, som for eksempel fri telefon, fri bredbåndoppkobling, bilordning, og aviser.

Variabel lønn

NSB har bonusordninger for ledende ansatte. Konsernsjefen har en bonusordning som er begrenset inntil 4 måneders fastlønn. Øvrige ledere har bonusavtaler begrenset inntil 3 måneders fastlønn. Bonusavtalene er årlige og individuelt tilpasset. Ordningen er basert på følgende prinsipper:

- Det skal være en klar sammenheng mellom de mål som ligger til grunn for den variable lønnen og selskapets mål.
- Den variable lønnen er basert på objektive, definerbare og målbare kriterier.
- Kriteriene er basert på forhold lederen kan påvirke, enten direkte eller gjennom den ledergruppe han/hun er en del av.
- Det er flere målekriterier og alle skal være relevante.
- Bonusordningen må være transparent og klart forståelig.
- Ordningen er tidsbegrenset til ett år av gangen.

Pensjon

Alle ansatte er medlemmer i en kollektiv pensjonsordning.

NSB har tidligere inngått pensjonsavtaler med ledende ansatte, som gir mulighet til 60 % pensjon av pensjonsgrunnlaget fra fylte 62 år. Denne driftspensjonsordningen ble lukket 1. januar 2008.

Konsernsjefen har pensjonsalder 67 år. Han har en kollektiv ytelsespensjonsordning. Ordningen gir rettigheter til pensjon inntil 12 G. Utover dette har konsernsjefen en innskuddsbasert pensjonsordning på 30 % av fastlønnen utover 12 G, i tråd med statens retningslinjer for ledere i statlige selskaper.

Ved nyttilsetning av ledende ansatte legges statens retningslinjer for fastsetting av pensjonsrettigheter til grunn.

Etterlønsordninger

Konsernsjefen har i sin avtale rett til 6 måneders etterlønn utover lønn og ytelser i oppsigelsestiden. Eventuell annen lønn i etterlønsperioden vil redusere etterlønnen. Eventuelle etterlønsavtaler for ledere av datterselskaper skal være i samsvar med betingelsene til konsernsjefen.

Gjennomføring av prinsippene for lønn og godtgjørelse for ledende ansatte i NSB konsernet i foregående regnskapsår

Lederlønnspolitikken for 2012 er blitt gjennomført i samsvar med ovennevnte retningslinjer og retningslinjene som ble behandlet på generalforsamlingen for NSB i 2012. Konsernsjefens faste grunnlønn ble ikke justert i 2012. Han fikk heller ikke bonus. Dette skyldes konsernets svake finansielle resultater i 2011. Nåværende konsernsjef tiltrådte stillingen 1. september 2011. I rubrikken for utbetalt lønn for 2012 er inkludert resultatlønn på 723 TNOK for oppnådde resultater i 2011.

31 Betingede utfall

Konsernet har betingede forpliktelser knyttet til rettslige krav oppstått i forbindelse med den ordinære driften. Det er ikke forventet at det vil oppstå noen vesentlige forpliktelser knyttet til de betingede forpliktelsene utover det som allerede er avsatt i regnskapet.

Undersøkelser av konsernets eiendomsmasse indikerer latente miljøforpliktelser. Opprydningskostnadene for utviklings-eiendommene kostnadsføres ved utvikling, i hovedsak som del av prosjektkostnadene.

Ved selskapsdannelsen i 1996 overtok NSB BA eiendommer fra staten ved forvaltningsbedriften NSB. Arbeidet med hjemmelsoverføringen er ikke fullført og forventes å ta flere år. For å overføre hjemmel for solgte eiendommer har det i enkelte tilfeller vært nødvendig å innhente Jernbaneverkets samtykke for de enkelte overdragelser.

32 Virksomhetssammenslutninger

Nettbuss-konsernet har foretatt oppkjøp av følgende datterselskap:

2012

Fjord 1 Buss Møre AS
Rige Bil og Hengerservice AS
Aukra Auto AS
Trolløya Eiendom AS
Team Verkstedssenter Møre AS
Nettbuss Sogn Billag AS
Nettbuss Nordfjordeid – Ottadalen AS
Sjåk Bil AS

2011

Last og Buss Vest AS
Industrivej 18 Skibby ApS
Industrivej 22 Skibby ApS

Tabellen nedenfor viser allokering av vederlaget på overtatte eiendeler og forpliktelser

	2012	2011
Vederlag, anskaffelseskost	218	10
Samlet verdi nye datterselskap	218	10

Balanseførte beløp av identifiserbare eiendeler og forpliktelser som følge av oppkjøpet:

Kontanter og bankinnskudd	24	1
Varige driftsmidler	336	7
Investeringer i andre selskaper	8	0
Varer	15	2
Kundefordringer og andre fordringer	137	2
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	-157	-6
Lån	-127	0
Utsatt skatt på merverdier på driftsmidler	-15	-1
Sum netto identifiserbare eiendeler	221	5
Goodwill	4	5
Sum	225	10

Virkelig verdi av oppkjøpte eiendeler og gjeld tilsvarer med unntak av driftsmidler, pensjonsforpliktelser og utsatt skatt på merverdi på driftsmidler og goodwill, bokført verdi i de oppkjøpte selskap. For varige driftsmidler utgjorde merverdi ved oppkjøp i 2012 ca. 64 MNOK (1 MNOK), utsatt skatt på merverdi på driftsmidler ca. 12 MNOK og pensjonsforpliktelse ca. 2 MNOK. I tillegg er det allokert ca. 4 MNOK til goodwill (5 MNOK)

Transaksjoner med ikke kontrollerende eiere

Konsernet har i forbindelse med kjøp av første del av aksjene i Fjord1 sin buss virksomhet i januar 2012 solgt 34 % av Nettbuss Ekspress AS. Ved kjøp av resten av aksjene i Fjord1 sin bussvirksomhet mot slutten av 2012 kjøpte konsernet tilbake den samme eierandelen.

I 2011 har konsernet kjøpt de siste 50 % i Borg Buss AS og de siste 9,9 % i Nettbuss Express AB.

I 2012 har konsernet i begynnelsen av januar solgt 34 % av Nettbuss Ekspress og kjøpt tilbake samme eierandel i desember.

Nedsalg av eierandel i et datterselskap uten tap av kontroll

	2012	2011
Vederlag mottatt fra nye ikke-kontrollerende eiere	6	0
- Netto balanseført verdi av solgt eierandel	-1	0
Gevinst ved salg av eierandel godskrevet egenkapitalen til morselskapets aksjonærer	7	0

Oppkjøp av ytterligere eierandel i det datterselskap

	2012	2011
Balanseført verdi av kjøpte ikke-kontrollerende eierinteresser	-4	19
-Vederlag for eiendeler	6	-12
Overskytende belastes egenkapitalen til morselskapets aksjonærer	-10	7

Oppsummering av transaksjoner med ikke kontrollerende eierinteresser

	2012	2011
Oppkjøp ytterligere eierandel	-10	7
Nedsalg av eierandel i datterselskap uten tap av kontroll	7	0
Netto virkning på egenkapitalen tilordnet selskapets eiere	-3	7

33 Felleskontrollert virksomhet

Datterselskapet Rom Eiendom AS har andeler i følgende felles kontrollerte foretak:

Felles kontrollerte foretak:	Anskaffet	Adresse	Stemme/ res.andel
Alfheim Utvikling AS	2000	Oslo	50 %
Alf Bjerckes vei 30 AS	2000	Oslo	50 %
Grefsen Utvikling AS	2000	Bærum	50 %
Gulskogen Hage-By Utvikling AS	2005	Drammen	50 %
Quadrum AS	2005	Oslo	50 %
Harbitz Allé Utvikling AS	2006	Oslo	50 %
Alfheim Bolig AS	2006	Oslo	50 %
Bellevue Utvikling AS	2006	Fredrikstad	50 %
Strandsonen Utvikling AS	2007	Hamar	50 %
Jessheim Byutvikling AS	2007	Ullensaker	50 %
Oslo S Utvikling AS	2000	Oslo	33 %
Jernbanebrygga AS	2011	Skien	50 %
Lagårdsveien Utvikling AS	2012	Oslo	50 %

Beløpene under viser konsernets andel av eiendeler og gjeld samt av salg og resultat av investeringen i den felles kontrollerte virksomheten. Beløpene er inkludert i konsernets balanse og resultatregnskap:

	2012	2011
Eiendeler		
Varige driftsmidler	146	128
Omløpsmidler	1 333	1 476
Sum	1 479	1 604
Gjeld		
Langsiktig gjeld	467	981
Kortsiktig gjeld	427	149
Sum	894	1 130
Netto eiendeler	585	474
Resultat		
Salgsinntekt	570	37
Kostnader	46	59
Årsresultat	524	-22

Konsernets felles-kontrollerte virksomhet består av utvikling og salg av eiendomsprosjekter i samarbeid med andre eksterne aktører som er organisert i singel purpose selskaper. Nedenfor følger en kort presentasjon av de vesentligste pågående prosjektene.

Utvikling av eiendommer i Bjørvika

Oslo S Utvikling AS (OSU) er et utviklingselskap stiftet med formål å bygge ut eiendommer i Bjørvika i Oslo. Nedenfor følger beskrivelse av pågående prosjekter.

Næringsbygg

For tre næringsbygg, kalt DNB-byggene har OSU i 2012 inngått kontrakter om salg til DNB. Det er planlagt overtagelse ved det enkelte byggs ferdigstillelse. To av tre bygg er ferdigstilt og solgt i 2012. Det tredje bygget ferdigstilles og planlegges solgt i 2013.

For et næringsbygg, kalt Deloitte-bygget, er det inngått leiekontrakt med Deloitte. Forventet ferdigstillelse er høsten 2013.

OSU utvikler og bygger alt areal under bakken for utleie av lager, parkeringsplasser og tekniske fasiliteter/rom for byggene over i Bjørvika i Oslo. Ved utgangen av 2012 er 34 % av arealene ferdigstilt og utleid. Resterende arealer ferdigstilles i løpet av perioden 2013 -2014.

Infrastrukturprosjekter

OSU driver sammen med andre grunneiere utbygging av deler av infrastrukturen i Bjørvika, Kostnadene dekkes av utbyggere samt med et bidrag fra Oslo kommune. All infrastruktur skal ved ferdigstillelse av Bjørvika-utbyggingen overføres Oslo kommune

uten vederlag.

Boligområde på Grefsen

Gjennom utviklingsselskapet Grefsen Utvikling AS blir det utviklet et større boligområde på Grefsen i Oslo. Prosjektet omfatter ca. 1 000 boliger. Byggingen av de to første byggene startet i 2011 og overlevering av de første ferdige boligene er planlagt i løpet av 2013. Ved utgangen av 2012 er det startet salg i fem hus som totalt inneholder 237 leiligheter. Av disse er 164 leiligheter solgt.

Bolig- og næringsområde på Jessheim

Gjennom utviklingsselskapet Jessheim Byutvikling skal det utvikles ett kombinert bolig- og næringsområde i Jessheim kommune. Totalt skal det bygges ca. 850 boliger. Første byggetrinn inneholder 120 boliger. Per utgangen av 2012 er avtale om salg av alle boligene i første byggetrinn inngått og planlagt overdratt til kjøper i 2013.

34 Hendelser etter balansedagen

Etter årsoppgjørets avslutning er det ikke fremkommet forhold av vesentlig betydning for å kunne bedømme konsernets resultat og stilling.

Eierstyring og selskapsledelse (corporate governance) i NSB-konsernet

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Denne redegjørelsen er satt opp iht. inndelingen i *norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse*.

NSB AS og NSB-konsernet følger denne anbefalingen, men med avvik som følge av at selskapet ikke er børsnotert, er et statsaksjeselskap med staten som eier, og begrensninger i selskapets vedtekter.

Formålet med anbefalingen er at selskaper som er notert på regulerte markeder i Norge skal ha eierstyring og selskapsledelse som klargjør rolledelingen mellom aksjeeiere, styre og daglig ledelse utover det som følger av lovgivingen. God eierstyring og selskapsledelse vil bidra til å styrke tilliten til selskapet blant aksjeeiere, i kapitalmarkedet og hos andre interessenter.

Konsernstyret har vedtatt et verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar som er publisert på nsb.no.

2. Virksomhet

NSB er et transportkonsern med aktivitet i Norge og øvrige nordiske land. Morselskapet NSB AS eies av staten ved Samferdselsdepartementet. Konsernets hovedkontor er i Oslo.

Selskapets virksomhet fremgår av vedtektene:

- Selskapets samfunnsoppdrag er å sørge for effektiv, tilgjengelig, sikker og miljøvennlig transport av personer og gods.
- Selskapet skal drive persontrafikk med tog i Norge, transport av personer og gods i Norge og øvrige nordiske land samt virksomhet som står i naturlig sammenheng med dette.
- Virksomheten kan drives av selskapet selv, av heleide datterselskaper eller gjennom andre selskaper det har eierandeler i eller samarbeider med. Selskapet kan drive virksomhet i øvrige nordiske land i den grad det bidrar til å styrke selskapets konkurransevne på det norske markedet og/eller bidrar til å styrke selskapets evne til å løse de samfunnsmessige oppgavene som begrunner statens eierskap.

3. Selskapskapital og utbytte

NSB AS er et statsaksjeselskap. Statsaksjeselskapene er aksjeselskaper hvor staten eier alle aksjene. Ansvarlig statsråd eller den han bemyndiger, ivaretar aksjonærenes rettigheter på generalforsamlingen.

Av viktige særregler for statsaksjeselskaper er:

- Generalforsamlingen er ikke bundet av styrets forslag til utbytte.
- Riksrevisjonen fører kontroll med forvaltningen av statens eierinteresser og har rett til å kreve de opplysninger den finner å ha behov for fra administrerende direktør, fra styret og fra revisor.

Regjeringen har for de nærmeste tre til fem år lagt til grunn en forventning om 50 % utbytte av konsernets årsresultat etter skatt, men fastsettingen av utbyttet vurderes hvert enkelt år.

Det er ikke gitt styrefullmakt til å foreta kapitalforhøyelse.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Selskapet har en aksjeklasse. Aksjene er ikke notert på børs, og det foregår ikke transaksjoner av aksjene.

Samferdselsdepartementet og NSB AS har inngått avtale om offentlig kjøp av persontrafikkjenester for å sikre et togtilbud på strekninger som ikke er kommersielt lønnsomme. Tilsvarende har Samferdselsdepartementet inngått avtale med NSB's datterselskap NSB Gjøvikbanen AS om å trafikere Gjøvikbanen.

Retningslinjer for behandling av ikke uvesentlige transaksjoner mellom selskapet og styremedlemmer/ledende ansatte er innarbeidet i konsernets etiske retningslinjer og instruks for styre og daglig leder.

5. Fri omsettelighet

Det er ikke vedtektsfestet noen form for omsetningsbegrensninger.

6. Generalforsamling

Generalforsamlingen i NSB består av staten ved Samferdselsdepartementet. Departementet står for innkalling til generalforsamlingen. Ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av juni måned.

Styrets medlemmer, daglig leder og revisor har møterett på generalforsamlingen. De andre punktene i anbefalingen anses ikke som relevante med bakgrunn i selskapets eiersituasjon.

7. Valgkomité

Generalforsamlingen i NSB består av staten ved Samferdselsdepartementet. Generalforsamlingen har ikke oppnevnt en valgkomité.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

NSB AS har ikke bedriftsforsamling. Styret velges av generalforsamlingen. Styret skal bestå av fra syv til ti medlemmer. Fem eller seks styremedlemmer, herunder styrets leder og nestleder, velges av generalforsamlingen. Styremedlemmenes tjenestetid er to år.

To eller tre styremedlemmer med varamedlemmer velges ved direkte valg av og blant de ansatte. Det er inngått avtale om ikke å ha bedriftsforsamling, og de ansatte velger ett styremedlem med varamedlem i tillegg til den representasjon som følger av forrige punktum.

Styret er sammensatt slik at det kan ivareta eiers interesser og selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold. Ledende ansatte er ikke medlem av styret, og eier ikke aksjer i selskapet. Informasjon om styre-medlemmer er lagt ut på nsb.no.

9. Styrets arbeid

Styret følger aksjelovens krav om å forvalte selskapets verdier på vegne av eierne. Styrets arbeid er fastsatt i egen instruks. Styret arbeider etter en årlig arbeidsplan for sin virksomhet. Arbeidsplanen bygger på styrets hovedoppgaver med vekt på mål, strategi, organisering og kontroll av virksomheten. Styret evaluerer årlig sin virksomhet.

Styret har fastsatt egen instruks for konsernsjef.
Styret skal iht. vedtektene sørge for at selskapet tar samfunnsansvar.
Styret har etablert revisjonsutvalg og kompensasjonsutvalg

10. Risikostyring og internkontroll

For å sikre helhetlig styring av selskapet er det utarbeidet et eget styringssystem, som omfatter ledelsesdokument, beredskapsplaner, sikkerhetsprosedyrer og prosesser for å styre og kontrollere virksomheten. Som en del av dette er det utarbeidet retningslinjer, rutiner, håndbøker og fullmaktsmatriser for å styre og kontrollere selskapets økonomi, regnskap og finansiering.

Det gjennomføres årlig risikoanalyser for konsernets aktiviteter, og det evalueres og iverksettes tiltak for å styre risikobildet. Styret gjennomgår årlig selskapets risikostyring og internkontroll.

11. Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styre og ledende ansatte oppgis i note til årsregnskapet. Godtgjørelse til styret er ikke resultatavhengig, og styremedlemmene deltar ikke i insentiv- eller opsjonsprogrammer. Aksjonærvalgte styremedlemmer har normalt ikke tilleggsoppgaver for selskapet.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret tilsetter konsernsjef og fastsetter tilsetningsvilkårene for denne. Styret evaluerer årlig konsernsjefens arbeids- og lønnsvilkår, og gjennomgår betingelsene til øvrige ledende ansatte.

Styret har utarbeidet en erklæring om fastsetting av lønn og annen godtgjøring for ledende ansatte. Konsernsjef har fullmakt til å fastsette lønn og annen kompensasjon for selskapets /konsernets øverste ledelse innenfor statens retningslinjer for ansettelses-vilkår for ledere i statlige foretak og selskaper og de prinsipper for lederlønn som er fastsatt av styret.

Godtgjørelse til ledende ansatte er beskrevet i note til årsregnskapet.

13. Informasjon og kommunikasjon

Offentlig informasjon om konsernet gis av konsernets ledelse. Datoer for viktige hendelser og publisering av finansiell informasjon legges ut på selskapets internettside.

Gjennom vedtektenes § 10 har NSB en særskilt informasjonsplikt overfor eier om konsernets virksomhet.

Styret skal forelegge samferdselsministeren alle saker som antas å være av vesentlig samfunnsmessig eller prinsipiell betydning. Styret skal hvert år legge frem for samferdselsministeren en plan for virksomheten med datterselskaper, som omfatter følgende forhold:

1. Statusbeskrivelse av markedet og konsernet, herunder utviklingen i konsernet siden den forrige planen ble lagt frem.
2. Hovedtrekk ved konsernets virksomhet de kommende år, herunder større omorganiseringer, videreutvikling og avvikling av eksisterende virksomheter og tjenester og utvikling av nye.
3. Konsernets investeringsnivå, vesentlige investeringer og finansieringsplaner.
4. Vurderinger av den økonomiske utvikling i planperioden.
5. Rapport om tiltak og resultater vedrørende selskapets samfunnsoppdrag og samfunnsansvar.

Styret skal forelegge samferdselsministeren vesentlige endringer i slike planer som tidligere er lagt frem.

14. Selskapsovertakelse

Med bakgrunn i eiersituasjonen anses denne delen av anbefalingen ikke å være relevant for selskapet.

15. Revisor

Revisor velges av generalforsamlingen. Revisor fremlegger årlig en plan til styret for gjennomføring av revisjonsarbeidet. Revisor utarbeider årlig et brev til styret, som oppsummerer revisjon av selskapet og status vedrørende selskapets interne kontroll. Revisor har en gang i året et møte med styret uten at daglig ledelse er til stede. Revisor deltar på styremøter som behandler rapportering og andre spørsmål som styret skal uttale seg om. Revisor møter på generalforsamlingen.

Revisors godtgjørelse fordelt på revisjon og andre tjenester er beskrevet i note til regnskapet.

Til generalforsamlingen i NSB AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for NSB AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet NSB AS' finansielle stilling per 31. desember 2012 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, www.pwc.no
Org.no.: 987 009 713 MVA, Medlem av Den norske Revisorforening

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Oslo, 14. februar 2013

PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Geir Haglund', is written over the printed name.

Geir Haglund
Statsautorisert revisor

Erklæring fra styret og daglig leder ved årsoppgjøret 2012

Styret mener etter vår beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2012 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Styret mener at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Oslo, 14. februar 2013

Ingeborg Moen Borgerud
styreleder

Bjarne Borgersen

Tuva Barnholt

Tore Heldrup Rasmussen

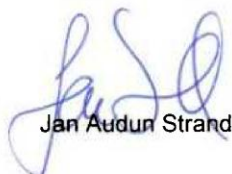
Erlend Helle

Audun Sør-Reime

Rolf Jørgensen

Jan Audun Strand

Geir Isaksen
konsernsjef